

Statistiska centralbyrån

Årsredovisning 2009

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Antal sysselsatta 1993–2009

Kort om SCB

SCB är en myndighet med uppgift att framställa och presentera statistik om olika samhällsområden som underlag för beslut, samhällsdebatt och forskning. Statistiken skall vara opartisk, relevant, tillförlitlig, jämförbar, aktuell och lättillgänglig. Verket ansvarar också för samordning av den officiella statistiken.

Den officiella statistiken publiceras på SCB:s webbplats www.scb.se. Publiceringen sker i form av pressinformation, Statistiska meddelanden (SM), andra tryckta rapporter och i Statistikdatabasen (SSD). Under år 2009 publicerade SCB 371 pressmeddelanden. Antalet besök på webbplatsen var 3,1 miljoner under elva månader år 2009. Det är inte jämförbart med tidigare års mätningar som avser 12 månaders perioder. Antalet uttag av statistik från Statistikdatabasen var nära 1,3 miljoner.

Finns inte den statistik man efterfrågar kan myndigheter, organisationer, företag, utredare, forskare med flera beställa specialbearbetningar av den redan befintliga statistiken eller insamling av nya data. SCB utför sådana beställningar som uppdrag.

Verksamheten är förlagd till Stockholm och Örebro. Dessutom har SCB intervjuare över hela landet. Vid utgången av år 2009 var 1 410 anställda vid SCB.

Verket hade år 2009 en omsättning på drygt 1 048 mnkr varav närmare 533 mnkr avsåg anslagsfinansierad verksamhet och närmare 516 mnkr uppdragsverksamhet.

Årsredovisning 2009

Statistiska centralbyrån
2010

Annual report 2009

Statistics Sweden
2010

Tidigare publicering   Publicerad årligen sedan 1992
Previous publication   Published yearly since 1992

Producent   SCB, GD-stab
Producer   Statistics Sweden, Director General Office
    Box 24300
    104 51 Stockholm

Förfrågningar   Veronica Ekman +46 8 506 946 37
Inquiries   veronica.ekman @scb.se

Om du citerar ur denna publikation, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Årsredovisning 2009*.

When quoting material from this publication, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Annual report 2009*.

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

ISSN 1654-0743 (online)
ISSN 1654-0387 (print)
ISBN 978-91-618-1511-1 (print)
URN:NBN:SE:SCB-2010-X41BR1001_pdf (pdf)

Printed in Sweden
SCB-tryck, Örebro 2010.02

1. GD om 2009

År 2009 har varit ett år med fortsatt stark efterfrågan på statistik. Kunder och användare förväntar sig löpande officiell statistik av hög kvalitet. Det finns också hela tiden krav på både ny och förbättrad statistik. Aktuella utvecklingsområden under året har bland annat varit statistiken om arbetsmarknaden med nya indikatorer för att belysa effekt och utfall i arbetsmarknadspolitiken. Den ekonomiska statistiken har också stått i fortsatt fokus. Statistiken får allt större betydelse för uppföljning och utvärdering av beslutade reformer. Exempel på nya utvecklingsområden är statistik om klimat och miljö, globaliseringen samt olika effekter av den finansiella krisen, bland annat utveckling av socialstatistiken som komplement till befintlig ekonomisk statistik. SCB följer löpande förändringar i efterfrågan och ändrade förutsättningar för statistikproduktionen genom satsningar på en systematisk omvärldsanalys.

SCB har klarat att fullfölja sin uppgift och levererat statistiken i tid och med bra kvalitet. Bilden av SCB är också positiv enligt genomförda kundmätningar. SCB:s varumärke kan ses som starkt. En bra statistisk infrastruktur är viktig för en rad samhällsfunktioner liksom för en väl fungerande marknadsekonomi.

SCB har under de senaste åren prioriterat aktiviteter inom kvalitetsområdet som ett led i att strukturera och utveckla verksamheten i enlighet

med SCB:s vision. Det starka varumärket måste bibehållas och statistikens användare och kunder ska få en fullgod service med statistikleveranser av god kvalitet. Utgångspunkten är att införa ett systematiskt kvalitetsarbete enligt ramverket EFQM (European Foundation for Quality Management). Under året har en verksamhetsbeskrivning tagits fram och en ansökan för *Utmärkelsen Svensk Kvalitet* har lämnats in för bedömning.

SCB har beslutat att certifiera statistikinsamlingen enligt den internationella standarden ISO 20 252. Syftet är att tydliggöra för uppgiftslämnare, kunder och användare vad SCB:s kvalitet i grunden står för och säkerställa en hög kvalitet i statistiken.

Arbetet med att fullfölja tidigare beslutade förändringar av organisation och arbetsformer har fortsatt under året. Det handlar om införandet av en processororienterad organisation med nya arbetsformer och rutiner. Dessa förändringar syftar bland annat till att få mer effektiva och standardiserade produktionsprocesser för att möta kundernas krav på kvalitet och för att effektivisera statistikproduktionen.

Förslagen i enlighet med åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken har nu i stort fullföljts. De aktuella anpassningarna till EU:s regelverk har genomförts. För 2009 har en anslagsförstärkning erhållits för utökning av statistikverksamheten. Omprioriteringar har även gjorts inom SCB:s ram. Det har skett en överföring från den ekonomiska statistiken till beslutade utökningar inom arbetskraftsundersökningarna (AKU) och transfereringsstatistiken.

SCB har under året fortsatt utvecklingsarbetet inför kommande ny hushålls- och bostadsstatistik.

SCB:s årliga mätning visar på en minskning av företagens uppgiftslämnarkostnader som 2009 uppgår till 575 mnkr, vilket är en minskning med 58 mnkr jämfört med föregående år.

Utvecklingsarbetet har under året fokuserat på förbättringar av den ekonomiska statistiken, fortsatt effektivisering av statistikproduktionsprocessen samt omläggning av standarden för näringsgrensindelning, SNI. Här har införandet i primärstatistiken slutförts under året.

Punktligheten i publiceringen är en procentenhet sämre än förra året och för 96 procent av produkterna har offentliggörandet skett i enlighet med publiceringsplanen.

Uppdragsverksamhetens totala intäkter uppgår för 2009 till 515,6 mnkr vilket är en marginell minskning jämfört med 2008. SCB:s uppdragsverksamhet har, trots det rådande konjunktur-

läget, producerat många nya uppdrag. Kundstrukturen ser i stort sett ut som tidigare år där SCB:s återkommande stora kunder har köpt i princip lika mycket som tidigare, medan de mindre kunderna och privata organisationer har ökat sina inköp.

Den internationella konsultverksamheten har ökat under en följd av år och omfattade 2009 83,7 mnkr. Ett 40-tal projekt har varit aktiva under året och dessa har engagerat 18 långtidskonsulter. Cirka 365 kortare missioner har genomförts, bland annat på Balkan, i Sydostasien, södra och västra Afrika och Latinamerika.

Rådet för den officiella statistiken har fortsatt att bedriva ett aktivt arbete för att stärka samordningen av den officiella statistiken. Inriktningen på arbetet under året har bland annat varit mer enhetlig publicering, kvalitetssäkring och minskade uppgiftslämnarkostnader. Dessa frågor har behandlats i särskilda arbetsgrupper under rådet. De möten, seminarier och konferenser som har arrangerats har haft många deltagare från de statistikansvariga myndigheterna.

SCB deltar aktivt i det internationella statistik-samarbetet med särskilt fokus på arbetet gällande det europeiska statistiksystemet (ESS) som samordnas av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Under året fortsatte arbetet med att förbättra styrningen och underlätta prioriteringar inom ESS. Den nya statistiklagen trädde i kraft och det nyinrättade europeiska rådgivande organet för statistikstyrning (ESGAB) presenterade sin första rapport om genomförandet av den så kallade uppförandekoden för europeisk statistik. Inom ramen för Sveriges ordförandeskap i EU under andra halvåret 2009 utsågs SCB:s överdirektör av regeringen att vara ordförande och leda arbetet i rådets arbetsgrupp för statistik. Ett intensivt förberedelsearbete pågick under första halvåret med kontakter med representanter för EU-institutioner samt tidigare ordförandeskap. Arbetet skedde i nära samarbete med Finansdepartementet. Arbetsinsatsen under ordförandeskapsperioden blev dock lägre än väntat till följd av att det inte lades några nya lagförslag under perioden samt att endast tre rättsakter, som var i princip färdigbehandlade, övertogs från tidigare ordförandeskap. Det aktiva Nordiska samarbetet fortsatte under året liksom deltagandet i statistiksamarbetet inom OECD samt flera FN-organ.

Antalet besök på SCB:s webbplats är fortsatt högt. Därmed befäster sig webbplatsen som den viktigaste kanalen för spridning av statistiken.

Det kan noteras att efter en nedgång under 2007 så har antalet uttag ur Statistikdatabasen åter ökat. I genomsnitt publicerar SCB ett pressmeddelande per dag.

SCB har löpande kontakter med användare och kunder. Aktiviteten har varit hög och under året har ett flertal kurser, seminarier och konferenser genomförts.

Användarnas och kundernas syn på SCB är som tidigare år mycket positiv. Omdömena i SCB:s leveransundersökning visar på ett genomgående bra betyg.

Antalet anställda var vid årets början nästan lika stort som vid årets slut. I genomsnitt under året har antalet anställda i tjänst varit 1 385 personer.

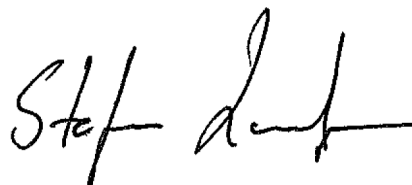
Under 2009 minskade både den långa och den korta sjukfrånvaron något.

SCB:s totala intäkter har under de senaste åren ökat successivt. År 2009 var dock uppdragsintäkterna i stort sett oförändrade jämfört med 2008 medan anslagsintäkterna ökade med cirka 20 mnkr eller 4,0 procent jämfört med 2008. De totala intäkterna uppgick 2009 till 1 048 mnkr. De totala kostnaderna ökade 2009 med 50,2 mnkr. Resultatet för hela verksamheten är ett underskott på 16,8 mnkr. Under 5-årsperioden 2005–2009 har totalproduktiviteten ökat med i genomsnitt 4,2 procent per år. För 2009 beräknas dock totalproduktiviteten ha ökat med endast 0,1 procent. Resultatet kan bland annat förklaras genom investeringar i den gemensamma infrastrukturen samt de prioriterade satsningarna på kvalitetsarbetet.

I enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag överlämnar SCB sin årsredovisning avseende räkenskapsåret 2009.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2010

Stefan Lundgren
Generaldirektör

Innehåll

1. GD om 2009	3
2. Uppgifter och mål	7
3. Omvärlden	11
4. Verksamhet.....	13
4.1 Måluppfyllelse.....	13
4.2 Anslagsverksamhet.....	14
4.3 Uppdragsverksamhet.....	25
4.4 Gemensam verksamhet	31
4.5 Internationellt statistiskt samarbete	36
4.6 Samordning av den officiella statistiken.....	39
5. Kunder	40
6. Personal	43
7. Ekonomi.....	46
8. Finansiell redovisning	50
9. Ledningsgruppen 2009.....	60
10. Insynsrådet 2009.....	61

2. Uppgifter och mål

2.1 SCB:s uppgift

SCB ansvarar för officiell statistik och för annan statlig statistik. SCB:s ambition är att förse kunder med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, debatt och forskning. Utöver det som följer av lagen och förordningen om den officiella statistiken ska SCB:

- utveckla, framställa och sprida statlig statistik,
- samordna överlämnandet av statistiska uppgifter till internationella organisationer, och
- samordna det statliga statistiksystemet.

Verksamheten delas in i två verksamhetsområden:

- statistikproduktion
- samordning av den officiella statistiken

Inom verksamheten Statistikproduktion ingår den verksamhet för vilken SCB är statistikansvarig myndighet och som är anslagsfinansierad. Där ingår också den verksamhet som SCB utför som avgiftsfinansierade uppdrag.

Verksamheten Samordning av den officiella statistiken är helt anslagsfinansierad.

I anslagsrollen har SCB ansvar för att producera officiell statistik inom ett flertal områden. Det gäller de flesta statistikprodukterna inom områdena arbetsmarknad, befolkning, boende, byggande och bebyggelse, handel med varor och tjänster, hushållens ekonomi, levnadsförhållanden, demokrati, miljö, nationalräkenskaper, näringsverksamhet, offentlig ekonomi, priser och konsumtion, utbildning och forskning. I anslagsrollen ska SCB också genomföra andra uppgifter bland annat ansvara för register och ett vetenskapligt bibliotek.

I uppdragsrollen producerar SCB officiell statistik för andra statistikansvariga myndigheters räkning, bland annat inom löne-, utbildnings-, transport-, energi-, miljö- och jordbruksområdena samt annan statistik som ligger nära SCB:s kärnverksamhet. SCB handhar även vissa andra uppgifter, bland annat i samband med företags- och äktenskapsregistren, och bedriver internationell konsultverksamhet.

Verksamhetens omfattning har ökat de senaste åren. Totalt uppgick SCB:s intäkter till 1 048 mnkr 2009. Drygt hälften av intäkterna avsåg anslagsfinansierad statistikproduktion och knappt hälften uppdragsfinansierad statistikproduktion. Samordningen av systemet för den officiella statistiken svarade för mindre än en procent av intäkterna.

2.2 SCB:s vision

SCB är i världsklass på att förädla data till statistisk information, anpassad till kundernas behov.

2.3 SCB:s verksamhetsidé

SCB förädlar data till statistisk information för kunder med hjälp av hög metodkompetens, brett ämneskunnande och modern teknik och på ett kostnadseffektivt sätt. Statistiken är opartisk, relevant och av god kvalitet samt är baserad på vetenskapliga grunder. Vi underlättar uppgiftslämnandet och skyddar insamlade grunddata. I samverkan med andra utvecklar vi de gemensamma statistiksystemen, både nationellt och internationellt. SCB är en attraktiv arbetsplats och personalen trivs med och på sitt arbete.

2.4 Mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Regleringsbrevets mål i sammandrag samt uppnådda resultat

Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet.	SCB har under året gjort särskilda satsningar på kvalitetsarbetet, dels genom insatser för att säkra kvaliteten i prisstatistiken och övriga statistikprodukter, dels genom att införa ramverket EFQM (European Foundation for Quality Management). ÅR sid 13.
Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att öka möjligheterna att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetensen för användarnas behov.	Uppdragsverksamheten har under 2009 haft ungefär samma omfattning som föregående år. ÅR sid. 25.
Uppdrag rörande officiell statistik ska prioriteras före annan avgiftsfinansierad verksamhet.	Uppdragsverksamheten har under 2009 haft ungefär samma omfattning och inriktning som föregående år. ÅR sid. 25.
Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år.	Produktivitetsutvecklingen för den senaste femårsperioden har varit i genomsnitt 4,2 procent per år vad gäller både arbets- och totalproduktivitet. ÅR sid. 48.
Arbetet med att förändra och standardisera arbetssätt, metoder och verktyg i statistikproduktionen ska fullföljas.	SCB har under 2009 fortsatt på den linje som tidigare utvecklingsprojekt initierade med syfte att standardisera metoder och verktyg. ÅR sid. 32.
Arbetet med att införa ett kvalitetsledningssystem ska prioriteras för att garantera kvaliteten och säkerheten i statistikproduktionen.	Under första halvåret 2009 färdigställdes en verksamhetsbeskrivning enligt EFQM. ÅR sid. 20.
SCB ska redovisa produktivitsutvecklingen	ÅR sid. 48-49.
SCB ska redovisa bidrag från EU.	Det erhållna bidraget från EU är 7,2 mnkr. År sid. 37.
SCB ska redovisa företagens uppgiftslämnarkostnader	Uppgiftslämnarnas kostnader för uppgiftslämnandet till SCB har minskat något under året. ÅR sid. 24.
SCB ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten.	Enligt den mätning som genomfördes 2008 är den allmänna inställningen till SCB positiv. Under 2000-talet finns en positiv trend och andelen mycket positiva har fördubblats, från 6 till 14 procent. År sid. 41.
SCB ska redovisa intäkter, kostnader och prestationer i den avgiftsfinansierade verksamheten återrapporterat enligt den indelning som återges under avsnitt 6 Avgifter och bidrag.	ÅR sid. 25 och 47.

SCB ska redovisa större insatser för extern marknadsföring och produktutveckling i den avgiftsfinansierade verksamheten.	Under 2009 har en särskild satsning med inriktning mot kundvård gjorts mot statistikansvariga myndigheter. Några stora produktutvecklingsinsatser har inte gjorts under året. ÅR sid. 33.
SCB ska redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten.	Genomförda mätningar visar genomgående höga betyg. ÅR sid. 40.
SCB ska redovisa väsentliga förändringar i förhållande till arbetsplanen och åtgärdsplanen för förbättring av den ekonomiska statistiken.	Inga väsentliga förändringar har skett. ÅR sid. 14–24.
SCB ska redovisa arbetet med att förändra och standardisera arbetsätt, metoder och verktyg i statistikproduktionen samt arbetet med ett kvalitetsledningssystem.	SCB har under 2009 fortsatt på den linje som tidigare utvecklingsprojekt initierade med syfte att standardisera metoder och verktyg. ÅR sid. 32. Under första halvåret 2009 färdigställdes en verksamhetsbeskrivning enligt EFQM. ÅR sid. 20.
SCB ska redovisa hur analysverksamheten inom den ekonomiska statistiken har bidragit till utvecklingen av den ekonomiska statistikens kvalitet och till spridningen av kunskap om metodfrågor av betydelse för användare och forskare.	Under året genomfördes ett flertal analysprojekt inom nationalräkenskaperna. ÅR sid.17–18.
SCB ska samråda med viktiga användare innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs.	SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges Kommuner och Landsting inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Dessutom har samråd skett inom ramen för programråden. ÅR sid. 24 och sid. 42.
Samordning av den officiella statistiken ska stärka det svenska statistiska systemet och öka användbarheten av den officiella statistiken.	Inriktningen under året har varit fokus på mer enhetlig publicering, kvalitetssäkring och minskade uppgiftslämnarkostnader; se även rapporten <i>Sveriges officiella statistik</i> . ÅR sid. 39.
SCB ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företagare. Kostnaderna för uppgiftslämnarna ska minska.	Uppgiftslämnarnas kostnader för uppgiftslämnandet till SCB har minskat något under året. ÅR sid. 24.
SCB ska bistå Verket för näringslivsutveckling (från den 1 april 2009 Tillväxtverket) i arbetet med att mäta förändringar av myndighetens föreskrifter och allmänna råd som påverkar företagens administrativa kostnader.	SCB bistår Tillväxtverket med all information som behövs för deras arbete med uppdatering av de administrativa kostnaderna. ÅR sid. 22.
SCB ska leverera nationalräkenskapsdata på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov.	Leverans har skett enligt plan. ÅR sid. 15–17.

SCB ska inom ramen för förvaltningsanslaget leverera mikromaterial till Regeringskansliet enligt särskild överenskommelse.	Leveranser har skett enligt avtalad överenskommelse. ÅR sid.17.
SCB ska lämna en rapport utarbetad av Rådet för den officiella statistiken.	<i>Sveriges officiella statistik</i> – årlig rapport för 2009 fastställdes vid rådets möte den 19 februari 2010 och kommer att publiceras elektroniskt och lämnas till regeringen den 26 februari 2010. ÅR sid. 39.
SCB ska redovisa utgiftsprognos för åren 2009–2012 vid angivna prognostillfällen	Uppdraget har redovisats i särskild ordning, dnr. 2009/270.
SCB ska senast den 31 januari 2009 redovisa en arbetsplan för den anslagsfinansierade verksamheten under 2009.	Uppdraget har redovisats i särskild ordning, dnr. 2009/163.
SCB ska utveckla en ny förmögenhetsstatistik till 2011 som är baserad på uppgifter från olika registerdata samt modellskattningar av olika förmögenhetskomponenter.	Utvecklingen av en ny förmögenhetsstatistik påbörjades under 2009. Förslag till ny förmögenhetsstatistik kommer att redovisas senast den 1 juni 2010. ÅR sid. 17.
SCB ska till Statens folkhälsoinstitut rapportera utvecklingen av bestämningsfaktorer för hälsan inom det egna verksamhetsområdet samt rapportera de insatser som genomförts för att påverka utvecklingen.	SCB har i dialog med Folkhälsoinstitutet rapporterat utvecklingen av bestämningsfaktorer efter myndighetens behov. Dialogen fortgår om behoven och eventuellt kommer en fortsatt rapportering att ske.

3. Omvärlden

En viktig del i beslutsunderlaget i den politiska processen liksom i flera andra sammanhang i myndighets-, kommun- och den privata sfären, är aktuell och tillförlitlig statistik. Statistiken måste därför kontinuerligt utvecklas och anpassas i takt med samhällsförändringarna. En aktiv och systematisk omvärldsbevakning och analys är en grundsten i SCB:s verksamhetsutveckling.

I SCB:s Verksamhetsplan för 2009 beskrivs ett antal SCB-strategiska frågor och stora framtida utmaningar. Underlaget till dessa utmaningar är bland annat en genomförd omvärldsanalys. Utmaningarna formulerades på följande sätt:

- 1) Verksamhetsutveckling med stöd av EFQM och Six Sigma.
- 2) Effektivisera statistikprocessen.
- 3) Utveckla statistiken.
- 4) Sänka kostnaderna för uppgiftslämnarna.
- 5) Utveckla kunddialogen.
- 6) Stärka uppdragsverksamheten.
- 7) Säkerställa framtida kompetensförsörjning.
- 8) Stärka samordningen av den officiella statistiken.

De under året noterade omvärldshändelserna relaterade till SCB:s verksamhet kan i de flesta fall kopplas till ovanstående utmaningar och de har på olika sätt påverkat SCB:s agerande för att utveckla statistiken och SCB:s samspel med uppgiftslämnare, kunder och användare. De omvärldsfaktorer som särskilt uppmärksammas och diskuterats inom SCB är följande:

En myndighetsvärld i stark förändring med nya förutsättningar och ny konkurrensbild

Regeringens arbete med förändringar och utveckling av myndighetsstrukturen med nya och nedlagda myndigheter har även påverkat förutsättningarna för statistikproduktionen. Prioriterade frågor för SCB har under året varit en fortsatt utveckling av den ekonomiska statistiken och förändringar och nysatsningar inom arbetsmarknadsområdet. I dessa utvecklingsfrågor har det varit en löpande dialog mellan SCB och regeringskansliet med särskilda utredningsuppdrag före beslut om genomförda förändringar och ny statistikproduktion.

Konkurrensfrågorna kring statliga myndigheters uppdragsverksamhet har varit i fokus och noga följts av SCB. Detta har bland annat gällt slutsatser och förslag från Förvaltningskommittén och där remissbehandling har skett under våren 2009. SCB möter sedan några år tillbaka konkurrens i uppdragsverksamheten och detta

gäller för alla typer av tjänster. Flera av de statistikansvariga myndigheterna går ut i öppen upphandling. I flera upphandlingar har priset varit det enda utvärderingskriteriet vid val av leverantör och detta har inte alltid varit till SCB:s fördel.

En annan omvärldsfaktor som krävt fortsatt uppmärksamhet är implementeringen av EU:s PSI-direktiv (Public Sector Information) och eventuella effekter av nytt lagförslag under 2010. En tydlig trend, både nationellt och internationellt, torde vara fortsatt ökade krav från marknaden på enkel tillgång till offentliga data för bearbetning och användning.

Uppgiftslämnarfrågorna

Regeringens arbete med regelförenkling och på sikt sänkta kostnader för uppgiftslämnarna fortsätter och SCB arbetar aktivt med dessa frågor. Omvärldsanalysen visar dock att det inte bara handlar om att förenkla rutiner för uppgiftslämnande. Minst lika viktigt är väl motiverade uppgiftslämnare med förståelse för nyttan av statistik, inklusive den egna användningen. Förtroendet för SCB och varumärket SCB blir viktigt i sammanhanget.

En fortsatt utveckling av statistikens innehåll

Statistikområden i fokus för fortsatt utveckling är förutom den ekonomiska statistiken också statistik om klimat- och miljöfrågorna samt globaliseringen. Den finansiella krisen har också visat på behov av förändringar och nya statistikindikatorer nationellt och internationellt. Det ställs krav på att snabbt kunna agera och vidta åtgärder men dessa förutsättningar och resurser finns inte alltid på plats. Aktuella diskussioner kring den finansiella krisen visar även på behov av utveckling av välfärdsstatistiken som kompletteringar till befintlig ekonomisk statistik.

Den anslagsfinansierade statistiken styrs i hög grad av beslut fattade inom EU. SCB deltar aktivt i det internationella samarbetet för att på så sätt ta del av förändringar och få möjlighet till tidig påverkan.

Nya sätt att kommunicera, nya medier och SCB:s varumärke

Under året har SCB påbörjat en aktiv bevakning av nya mediers betydelse och nya sätt att kommunicera med statistikens kunder och användare, uppgiftslämnare, allmänhet och potentiella nya medarbetare. En strategi har tagits fram. SCB:s starka varumärke måste underhållas så att SCB syns på rätt sätt i olika media.

Kompetensfrågor och statistikutbildning

Hög statistisk kompetens är en grundläggande förutsättning för god effektivitet och hög kvalitet i SCB:s verksamhet. SCB följer löpande statistikutbildningen och medverkar i olika arbetsmarknadsdagar och informationstillfällen

på både gymnasienivån och studentnivån. Samverkan fortsätter med universiteten i Stockholm och Örebro. SCB deltar också i olika kompetensutvecklingsprogram inom EU, såväl med lärarresurser som deltagare.

4. Verksamhet

4.1 Måluppfyllelse

SCB:s samlade bedömning är att prestationer avseende målen för statistikproduktionen i de flesta avseenden har uppfyllts under året. Det framgår av följande observationer.

Den löpande anslagsfinansierade statistiken som SCB har ansvar för har framställts och publicerats enligt plan. Förändringar i statistiken har genomförts enligt arbetsplan och villkor i regleringsbrev samt EU:s förordningar.

Uppgiftslämnarnas kostnader för uppgiftslämnandet till SCB har minskat något under året. Flera undersökningar har sänkt sina uppgiftslämnarkostnader men vissa har behövt utöka urvalen (ökade kostnader) till följd av införandet av ny näringsgrensindelning, SNI 2007.

Lämnade uppgifter har skyddats i enlighet med bestämmelser i sekretesslagen och personuppgiftslagen.

SCB har under året gjort särskilda satsningar på kvalitetsarbetet, dels genom insatser för att säkra kvaliteten i prisstatistiken och övriga statistikprodukter, dels genom att införa ramverket EFQM (European Foundation for Quality Management). En verksamhetsbeskrivning har tagits fram. Beslut har även tagits om certifiering av statistikinsamlingen enligt internationella standarden ISO 20 252. Exempel på kvalitetsindikatorer redovisas i avsnitt 4.2.9.

Produktiviteten har ökat med cirka 4,2 procent i genomsnitt per år under perioden 2005–2009 och för 2009 med 0,1 procent. Eftersom produktivitetens utveckling kan variera kraftigt mellan enskilda år till följd av kalendereffekter och andra tillfälliga orsaker följs detta mål bäst upp genom att beräkna utvecklingen under en längre period. SCB:s bedömning är, med denna reservation, att verket har klarat av att uppfylla produktivetsmålen.

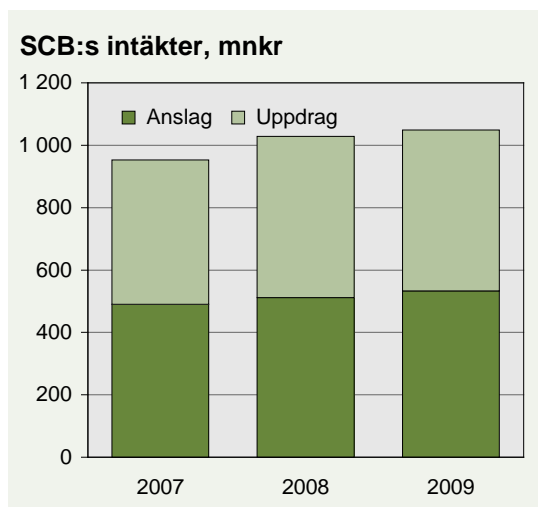
Samordningen av statistikproduktionen inom SCB har förbättrats genom ett fortsatt stort fokus på processerna för datainsamling, granskning och registersamordning.

Den ekonomiska statistiken och nationalräkenskaperna har prioriterats i förbättringsarbetet. Omprioriteringar har även gjorts inom SCB:s ram. Det har skett en överföring från den ekonomiska statistiken till beslutade utökningar inom arbetskraftsundersökningarna (AKU) och transfereringsstatistiken.

SCB har deltagit aktivt i det internationella statistiksamarbetet för att stärka den internationella jämförbarheten av statistiken.

Genom den avgiftsfinansierade verksamheten har möjligheterna ökat att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetensen för användarnas behov.

SCB:s samlade bedömning är att även prestationer avseende målet för samordning av den officiella statistiken har uppfyllts. Samarbetet inom den officiella statistiken har stärkts utifrån prioriterade områden.

Budget och utfall per verksamhet 2009, mnkr

Verksamhet	Intäkter						Kostnader		Årets kapitalförändring	
	Anslag ¹		Avgifter ²		Summa		Budget	Utfall ²	Budget	Utfall ³
	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall				
Statistikproduktion	516,0	519,2	506,2	524,1	1022,3	1043,3	1027,9	1053,7	-5,7	-10,4
Samordning av den officiella statistiken	3,0	2,0	0,1	0,2	3,1	2,2	3,1	2,2		
Hushålls- och bostadsstatistik	4,4	2,8			4,4	2,8	4,4	2,8		
Summa	523,4	523,9	506,4	524,3	1029,8	1048,2	1035,5	1058,6	-5,7	-10,4

1) Avräknat anslag i statsbudgeten.

2) Inklusive finansiella intäkter och kostnader samt intäkter av bidrag och andra ersättningar.

3) Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen. Företagsekonomiskt resultat -16,8 mnkr.

4.2 Anslagsverksamhet

Den löpande anslagsfinansierade statistiken som SCB har ansvar för har framställts och publicerats enligt plan. Huvudparten av denna verksamhet utgörs av regelbundet återkommande statistikprodukter, som tas fram årligen, kvartalsvis eller månadsvis.

SCB lämnade för 2009 in en arbetsplan i enlighet med regleringsbrevet. I arbetsplanen gavs en översiktlig beskrivning av den planerade anslagsfinansierade verksamheten och planerade större förändringar under året. I arbetsplanen fanns även beskrivningar av samtliga SCB:s anslagsprodukter.

Förbättringarna av den ekonomiska statistiken och förbättringar på övriga områden har under

de senaste åren finansierats delvis genom anslagsförstärkningar, delvis inom ramen för produktivitetsoökningar.

För 2009 erhöles en anslagsförstärkning för utökning av statistikverksamheten. Omprioriteringar gjordes även inom SCB:s ram där en överföring från den ekonomiska statistiken till beslutade utökningar inom AKU och transfereringsstatistiken skedde. Förändringarna var därmed i enlighet med SCB:s regleringsbrev, främst inriktade på AKU och förbättringar i kvaliteten i den ekonomiska statistiken, särskilt nationalräkenskaperna.

De i arbetsplanen redovisade förändringarna har genomförts.

Anslagsverksamhetens intäkter, mnkr

	2005	2006	2007	2008	2009
Statistikproduktion	434,5	444,7	482,4	506,2	526,7
Samordning av den officiella statistiken	2,8	3,1	3,1	2,8	2,2
Hushålls- och bostadsstatistik	0,5	0,9	2,3	1,9	2,8
Gemensamt ¹	2,5	2,5	2,6	1,4	1,0
Summa intäkter	440,3	451,2	490,3	512,3	532,6
Anslagssparande ²	5,5	25,6	18,4	8,6	0,2

1) Anslagsverksamhetens andel av gemensamma intäkter, till exempel intäkt räntor och lönebidrag.

2) Anslagssparande = utgående överföringsbelopp i anslagsredovisningen, dvs. inklusive utgående reservationer på reservationsanslag.

4.2.1 Åtgärdsplanen för förbättring av den ekonomiska statistiken

Det är en prioriterad uppgift att förbättra kvaliteten i den ekonomiska statistiken, särskilt nationalräkenskaperna.

Arbetet med att genomföra åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken har fortsatt och utvecklingsfasen för projekten enligt den ursprungliga åtgärdsplanen avslutades under 2009.

Hösten 2003 gavs SCB i uppdrag att utarbeta en åtgärdsplan för förbättring av den ekonomiska statistiken. Arbetet med att genomföra åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken har fortsatt under 2009. Bland annat har utvecklingsinsatserna inom konsumentprisindex (KPI), prisindex i producent- och importled (IMPI) samt tjänsteprisindex (TPI) bedrivits som planerat. Förbättringsarbetet beskrivs ytterligare nedan under avsnittet 4.2.2 Finansdepartementets område.

4.2.2 Finansdepartementets område

I tidigare arbetsplaner ingick även förändringar för andra områden utöver den ekonomiska statistiken. De genomförda förändringarna beskrivs ytterligare nedan.

Inom *den ekonomiska politikens område* är den största statistikprodukten nationalräkenskaperna (NR), vilka avspeglar läge och utveckling för den svenska ekonomin i dess helhet. Flera

av de övriga statistikprodukterna inom politikområdet har som ett av sina huvudsyften att ge underlag till NR. Andra stora produkter inom området är konsumentprisindex och utrikeshandelsstatistik. Från och med 2009 har SCB även övertagit statistikansvaret avseende taxeringar.

Under 2009 har arbetet med den utökade åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken i stort sett gått enligt plan. Implementeringen av de delar där tidsserierna berörs kräver en generalrevidering, vilken har förlagts till maj 2010.

Genomförandet av en summakonsistent säsongrensning har visat sig vara ett mycket tidskrävande projekt. En ny metod utvecklades fram till testfas under 2009 och kommer att införas i samband med generalrevideringen i maj 2010.

För långa tidsserier har material tagits fram från 1980 avseende kvartalsdata. Årsdata från 1980 presenteras i samband med generalrevideringen i maj 2010.

I vissa fall har det visat sig att ytterligare utvecklingsarbete måste göras innan några förbättringar kan införas i statistiken. En del av detta arbete görs med finansiering av Riksbanken. Resterande utvecklingsbehov tas med i en strategisk plan för den ekonomiska statistiken. I denna ingår även de projekt som senarelagts.

Utgifter/kostnader per departementsområde¹, mnkr

	2005	2006	2007	2008	2009
Finansdepartementets område ²	285,0	294,9	324,5	301,8	306,9
Näringsdepartementets område	5,0	4,6	4,3	6,7	5,2
Arbetsmarknadsdepartementets område	75,2	70,5	71,0	80,2	103,2
Socialdepartementets område	28,7	27,8	28,2	37,0	38,1
Utbildningsdepartementets område	26,9	24,8	25,1	30,2	26,5
Miljödepartementets område	13,8	13,2	16,2	15,7	14,7
Integrations- och jämställdhetsdepartementets område	8,3	12,2	9,6	10,0	12,8
Summa	442,9	448,1	478,9	481,7	507,5
Andel av taxedifferens	-7,1	-2,7	4,5	14,9	12,1
Totalt	435,9	445,4	483,4	496,6	519,6

1) Utgifterna redovisas enligt den departementsindelning som gäller från och med september 2006 (även för tidigare år). Från och med 2009, då kostnadsmässig anslagsavräkning införts, avser redovisningen kostnader.

2) Inklusivt anslagsfinansierad andel av "Gemensam verksamhet" som ingår i Finansdepartementets övriga områden och som beskrivs mera ingående på sid. 16–18.

Under 2008 utnyttjades anslagssparande för att undvika ambitionssänkningar till följd av neddragning av anslaget för finansiering av delar av finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutets fortsatta kvalitetsarbete och delar av Sveriges årliga avgift till Europarådets utvecklingsbank. Neddragningen under 2009 har inneburit viss minskad tid för granskning och den löpande produktionen samt lägre ambition i utvecklingsarbetet för BNP-produkter, PPI och TPI. För KPI:s del har neddragningen inte inneburit någon ambitionssänkning.

Utanför åtgärdsplanen skedde under 2009 en ambitionsökning inom nationalräkenskaperna avseende utveckling och implementering av processutvecklingssystemet NAVET som syftar till att öka kvaliteten och minska riskerna i beräkningssystemen. Därutöver skedde inom nationalräkenskaperna en ambitionssänkning avseende arbetet med projektet *Rätt indata* som syftar till att kvalitetssäkra data som levereras från primärstatistiken till NR. NAVET har slutförts vad gäller del ett och del tre som omfattar näringsliv och utrikeshandel inom kvartalsberäkningar av BNP. Ambitions-sänkningarna i *Rätt indata* innebar mindre resurser och en sänkt ambitionsnivå och reviderad tidsplan för arbetet med samordningen och kvalitetssäkringen av underlaget till nationalräkenskaperna.

Vidare skedde inom prisstatistikens område ambitionsökningar avseende kvalitetssäkring av produktionsprocesserna för KPI. De resurser som åtgått för omläggningen av datasystemet Pi09 har blivit mycket mer omfattande än planerat. En särskild utredningsgrupp har också arbetat under året med att kvalitetssäkra produktionsprocessen. Införandet av nya produktionsystem för prisstatistiken har försenats och kommer att ske under 2010.

I enlighet med regleringsbrevet skedde under 2009 en utökning av Företagsregister och individdatabas (FRIDA). Den utökning som skett är att FRIDA är totalräknad från och med 2007.

Inom *skatte- och fördelningspolitikens område* omfattar statistiken undersökningar av konsumtionen hos olika typer av hushåll samt kartläggningar av den disponibla inkomstens fördelning bland hushållen. Till området hör också statistik över individernas skatter och taxerade inkomster. Området omfattar vidare statistik som visar utfallet av allmänna och särskilda fastighetstaxeringar samt simuleringsmodeller bland annat för analys av budget- och fördelningseffekter av skatter och bidrag.

I enlighet med regleringsbrevet har SCB under 2009 utvecklat en simuleringsmodul, analysdatabas och indikatorer avseende tandvårdsförsäkringen inom ramen för mikrosimulerings-

modellen FASIT. Därutöver har SCB inrättat en årlig transfereringsstatistik.

Inom *kommunpolitikens område* omfattar statistiken i första hand räkenskapssammandrag för kommuner och landsting, som ger information på såväl riks- som kommunnivå om kommuners och landstings ekonomi, nuläge och utveckling. Dessutom omfattas statistik över kommun- och landstingsägda företag samt kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder.

Inga förändringar i verksamheten genomfördes under 2009.

Inom *bostadspolitikens område* omfattar statistiken bland annat undersökningar av hyror i både äldre och nyproducerade bostadslägenheter, outhyrda lägenheter samt intäkter och kostnader i flerbostadshus. Vidare ingår statistik över omsättningen på fastighetsmarknaden och om priser och prisutveckling på försålda småhus, hyreshus, industrienheter m.m. Statistik över nybyggnad av bostäder ingår också, liksom bygglovsstatistik, statistik över ombyggnader och rivning, nybyggnadskostnader samt ett nybyggnadsregister.

Inga förändringar i verksamheten genomfördes under 2009.

Övriga områden inom Finansdepartementets område omfattar bland annat befolkningsstatistiken och befolkningsframskrivningar, registret över totalbefolkningen (RTB), registersamordning, metoder för statistikproduktion, IT-metodutveckling, standarder och metadata, förberedelser för registerbaserad hushålls- och bostadsstatistik samt företagsdatabasen, som omfattar alla företag, myndigheter och organisationer och deras arbetsställen. Området omfattar även databaser, publicering och spridning. Därutöver för SCB äktenskapsregistret.

Publiceringen av preliminärstatistik från hushållens ekonomi (HEK) försenades med ungefär en och en halv månad då Försäkringskassan var försenade med dataleveranser till inkomst- och taxeringsregistret (IoT). Förseningen innebar att Riksbanken inte fick med den senaste HEK-statistiken i rapporten *Finansiell stabilitet*.

Projektet *Regional yrkesstruktur, Könnsstruktur per utbildning och yrke* och *Barometeranalys* har skjutits fram på grund av höga ambitioner i kombination med fördröjd rekrytering. Arbetet med de två förstnämnda projekten påbörjades dock under hösten 2009 och alla tre avslutas och publiceras under våren 2010.

Enligt plan skulle *Dödligheten kohortvis* och en rapport om *Sverigefödda* med någon eller båda föräldrar födda utomlands publiceras under 2009. Efter omprioriteringar kommer rappor-

terna istället att publiceras under våren 2010. Inom produkten demografisk analys har, utöver planerna, två artiklar publicerats i *Välfärd* och en artikel skrivits om barnlöshet, som publiceras i en antologi om barnlöshet under 2010. Inom produkten befolkningsframskrivningar har det utöver planerna publicerats en engelsk version av *Sveriges framtida befolkning 2009–2060*, ett bakgrundsfakta om återvandringssmodellen av svenskar, två artiklar i *Välfärd* samt seminarier hållits under Almedalsveckan.

Ingen av tidsförskjutningarna bedöms ha påverkat användarna nämnvärt eftersom förändringarna i planerna gjorts innan publiceringsdatum offentliggjordes.

Arbetet med att strukturera och höja kvaliteten i SCB:s gemensamma datalager liksom innehållsmässig samordning av SCB:s basregister sker inom ramen för den registersamordningsgrupp som inrättades 2008. En registersamordningsstrategi har utarbetats och en handlingsplan för arbetet har tagit form. Strategin har bland annat presenterats och diskuterats i Vetenskapliga rådet. Utvecklingsarbete har genomförts kopplat till utvecklingen av den kommande hushålls- och bostadsstatistiken (HoB), företagsdatabasen (FDB) och ett individbasregister. I arbetet har även en arkitektur för SCB:s datalager tagits fram. Den ligger till grund för ett förslag till gemensam modell för integrationen av två stora databasområden inom SCB som stöd för forskare och regionalstatistik. Registerleveranserna från flera myndigheter har även kartlagts.

I enlighet med regleringsbrevet ska SCB utveckla en ny registerbaserad förmögenhetsstatistik till 2011 och utvecklingen påbörjades under 2009. Resursläget har dock varit sådant att arbetet tvingats bedrivas med ganska låg intensitet. Under senhösten intensifierades arbetet och ett projekt påbörjades som ska redovisa ett förslag till ny förmögenhetsstatistik senast den 1 juni 2010.

Under 2009 har förberedelser för en ny registerbaserad hushålls- och bostadsstatistik skett i samarbete med Lantmäteriet, Skatteverket och Sveriges Kommuner och Landsting. SCB har också besökt övriga skandinaviska länder för att ta del av deras erfarenheter av registerbaserad hushålls- och bostadsstatistik och även deltagit i flera internationella möten.

Ett omfattande arbete med vad som ska levereras till Eurostat till census 2011 har genomförts liksom en förstudie för att kartlägga vilket metodarbete som kommer att krävas för att utveckla hushålls- och bostadsstatistiken, och speciellt för att kunna uppfylla kraven inför census 2011. Ett antal möjliga felkällor och problem har

identifierats. Omfattningen av metodarbetet, som kommer att pågå under flera år, är beroende av hur stora brister och bortfall det är i lägenhetsregistret och folkbokföringen på lägenhet.

SCB har ansvar för att utveckla och samordna det socialstatistiska systemet. De framtida effekterna för användarna förväntas bli en statistik med bättre kvalitet när det gäller innehåll, jämförbarhet och sammanhängande. Under 2009 avslutades tre delprojekt i utvecklingen av det socialstatistiska systemet.

Under 2009 har SCB fortsatt arbetet med centralisering och uppbyggnad av SCB:s kundservicefunktion. Ett utvecklingsarbete för ökad tillgänglighet och bättre svars kvalitet har bedrivits under året. Verksamheten inom biblioteket har anpassats efter en förändrad efterfrågebild med mindre lokal och kortare öppettider.

Arbetet med att införa ett kvalitetsledningssystem har prioriterats under 2009. Genomfört arbete beskrivs i avsnitt 4.2.9 Kvalitet.

Under första halvåret 2009 färdigställdes en verksamhetsbeskrivning enligt EFQM och en översikt togs fram. I verksamhetsbeskrivningen har SCB:s angreppssätt och resultat sammanställts. En ansökan om utmärkelsen *Svensk Kvalitet 2009* skickades in till SIQ (Institutet för kvalitetsutveckling). I mitten av december fick SCB en återföringsrapport som kommer att ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete under 2010.

Mikromaterial till regeringskansliet

I enlighet med regleringsbrevet har SCB tillhandahållit Regeringskansliet mikrodata enligt särskild överenskommelse. SCB har fortsatt arbetet med att internt skapa enhetliga och kända rutiner kring utlämnandena med anledning av överenskommelsen.

4.2.2.1 Analysverksamhet inom den ekonomiska statistiken

Analysens syfte är dels att utveckla statistiken, dels att underlätta tolkningen av statistiken för kunderna och användarna. Arbetet med att underlätta tolkningen av statistiken bedrivs framförallt genom den publicering och de seminarier som genomförs. Arbetet med att långsiktigt utveckla statistiken sker också bland annat genom analyser som försöker besvara en frågeställning eller analysera ett fenomen och på så vis testa kvaliteten. Detta sker vanligen i projektform. Projekten syftar till att genom en intern användning av statistiken besvara en frågeställning eller analysera ett fenomen. En del projekt kan också vara av mer utredande karaktär där problemställningen är ämnesöverskridande och berör flera statistikprodukter. Den senare typen

av mer utredande arbeten syftar till att driva arbetet framåt inom områden där problem i statistiken identifierats. Under året har till exempel frågan hur transferpriser hanteras i olika delar av statistiken genomlysts liksom de täckningsproblem som finns i företagsregistret, den ekonomiska primärstatistiken och i nationalräkenskaperna. Projekt med inriktningen att internt använda statistiken förbättrar kvaliteten i statistiken ur flera perspektiv. Tester av kvaliteten i statistiken ger en ökad förståelse för vad statistiken kan eller inte kan användas till. Arbetet ska också bidra till att kunskapen om ett visst område ökar för användare utanför SCB genom de resultat som tas fram. Arbeten som bedrivits under året med denna inriktning har till exempel behandlat sambandet mellan konjunktur och utbildning, social acceptans av sjukfrånvaro och om gemensamma styrelsemedlemmar är ett framgångskoncept.

Publikationer och seminarier

Sveriges ekonomi, som publiceras fyra gånger per år, ett par veckor efter publiceringen av de kvartalsvisa reala nationalräkenskaperna innehåller analyser och kommentarer till BNP-kvartal samt ett antal tematiska artiklar med anknytning till nationalräkenskaperna. I samband med publiceringarna för fjärde och andra kvartalet har seminarier genomförts vilka varit välbesökta och där såväl interna som externa föredragshållare deltagit.

Fokus på näringsliv och arbetsmarknad har publicerats två gånger under året. I tidsskriften redovisas resultat från de analysprojekt som genomförts liksom en analys och beskrivning av arbetsmarknaden under föregående halvår med utgångspunkt i de olika delarna av arbetsmarknads- och lönestatistiken.

SCB-Indikatorer har utkommit månatligen och har innehållit breda redovisningar av konjunkturläget med utgångspunkt i ett flertal statistik-källor.

Yearbook on Productivity gavs ut för femte året i rad med analyserande artiklar på produktivetsområdet, denna gång med särskild inriktning på effekterna av innovationer och humankapital. Boken består av de föredrag som presenteras på den årliga produktivitetskonferens som anordnas av SCB.

SCB har gemensamt med Örebro universitet genomfört en seminarierie främst omkring nationalekonomiska och ekonometriska frågor.

Produktivitetsanalyser

Sedan flera år har en del av analysverksamheten varit inriktad på att göra beräkningar av produktivitet i svenska ekonomin. Det gäller såväl arbetsproduktivitet som multifaktorproduktivitet. Syftet är att ge kunderna bättre information att påverka det statistiska underlaget för produktivetsmätning. Under året har bland annat metoderna för datauttag och beräkningar utvecklats. Arbetet med produktivetsanalyser innebär också en hel del deltagande i samarbetsprojekt inom OECD och Eurostat. Under 2009 har ett antal projekt genomförts, bland annat inom områdena innovationer och humankapital. Dessa projekt finansieras genom externa uppdrag från svenska organisationer och myndigheter.

4.2.3 Näringsdepartementets område

Näringsdepartementets område omfattar två politikområden. De är *näringspolitik* respektive *regional utveckling*. Statistiken inom politikområdena omfattar yrkesregistret som utgör basen för statistik över yrken och yrkesutveckling inom olika branscher och samhällssektorer, regionala indelningar som utgör basen för den regionala redovisningen av statistiken samt IT-nätverk.

Inga förändringar i verksamheten genomfördes under 2009.

4.2.4 Arbetsmarknadsdepartementets område

Arbetsmarknadsdepartementet omfattar politikområdena *arbetsmarknadsfrågor* och *arbetslivsfrågor*. Statistiken inom politikområdena omfattar arbetskraftsundersökningarna (AKU), arbetskraftsbarometern, den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS), den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken, konjunkturstatistik över vakanser samt den longitudinella individdatabasen LINDA.

Under 2009 har en ambitionsökning inom AKU genomförts. Ambitionsökningen avser utökning av intervjufrågor och uppgiftsinnehållet i underliggande databaser. Vidare har en urvalsökning om 8 000 individer per månad som påbörjades andra kvartalet och uppnådde full effekt tredje kvartalet genomförts. Finansieringen sker genom omprioritering från den ekonomiska statistiken och utökade anslag.

Urvalet för AKU utökades i april respektive juli 2009 enligt plan. Projektet för utökningen har under året arbetat med implementering av utökningen, framtagande av ny estimator och uppföljning av datainsamlingen. Från och med 1:a kvartalet 2009 har utvidgade kvartals-SM publicerats med ett särskilt tema. De teman som har

beskrivits under året är ungdomars arbetslöshet, jämförelse av ungdomsarbetslöshet i Europa och arbetsmarknadssituation för utrikes födda. Utökningen i AKU medför också att antalet publicerade tabeller utökas och ett första tabellpaket levererades före jul.

Under 2009 skedde även en ambitionsökning avseende planering och utveckling av studien gällande vuxnas kunskaper och lärande där SCB, på regeringens uppdrag, är Sveriges projektledare inom PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies), med ansvar för den nationella implementeringen samt den löpande kontakten med konsortiet inom OECD.

4.2.5 Socialdepartementets område

På Socialdepartementets område omfattar statistiken undersökningen av levnadsförhållanden (ULF), demografisk analys, tidsskriften *Välfärd*, intyg om dödsorsak samt EU-SILC (Statistics on Income and Living Condition), gemenskapsstatistik över inkomst och levnadsförhållanden.

ULF-data avseende 2008 har inte publicerats fullt ut under 2009 till följd av produktionsförseningar. En sammanställning av det metodarbete som genomförts i SILC-harmoniseringen av ULF redovisades i slutet av året. Publicering gjordes därefter i januari 2010.

4.2.6 Utbildningsdepartementets område

På Utbildningsdepartementets område omfattar statistiken forskning och utveckling, elevuppföljningar samt analyser och prognoser om utbildning och arbetsmarknad. Vidare omfattas bland annat statistik över befolkningens utbildning, studiedeltagande och vuxenutbildning samt kostnader för utbildningsväsendet.

Planeringen och utvecklingen av PIAAC har genomförts enligt plan. Bland annat har mätinstrumentet översatts och anpassats för svenska förhållanden. När studien beställdes var resursbehovet under olika år inte känt, utan en preliminär fördelning av anslagsmedlen över åren gjordes.

Den vuxenutbildningspublikation som beställts från Utbildningsdepartementet framställdes inte på grund av resursbrist. Även dessa anslagsmedel har delvis förskjutits till 2010 och publikationen kommer att framställas under året.

4.2.7 Miljödepartementets område

På Miljödepartementets område omfattar statistiken inom miljöpolitikens område miljöräkenskaper och mark- och vattenanvändning, men även miljöskyddskostnader i industrin samt användningen av gödselmedel och växtnäring-balanser för jordbruksmark.

Under året har SCB avslutat arbetet med uppbyggnaden av en databas för materialflödesstatistiken och återrapporterat detta till Regeringskansliet. SCB hade under perioden 2006–2008 tillfälliga anslagsmedel för uppbyggnaden. Vidare har under året förts diskussioner i programrådet för miljö och miljöräkenskaper om behovet av och hur en löpande materialflödesstatistik ska kunna finansieras. Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Livsmedelsverket och Boverket har intresse av statistik inom området och stöder SCB:s förslag om anslagsmedel för löpande uppdatering av databasen i det kommande budgetunderlaget 2011–2013.

Gödselmedelsundersökningen genomförs omväxlande med en mindre och en större undersökning vartannat år. Under 2007–2008 genomfördes ett arbete för att förbättra undersökningens metod m.m. för att höja kvaliteten på utdata i undersökningen. Arbetet finansierades delvis via grants från Eurostat.

För att klara att genomföra den större gödselmedelsundersökningen 2009 har SCB, efter omfattande diskussioner i programrådet för miljö och miljöräkenskaper och i användargruppen för växtnäringssstatistiken, fått stöd för och beslutat att tidsförskjuta arbetet med *Växtnäringssbalanserna* 2007 till budgetåret 2010. Därigenom var det möjligt att genomföra gödselundersökningarna med oförändrad kvalitet under 2009.

4.2.8 Integrations- och jämställdhetsdepartementets område

På Integrations- och jämställdhetsdepartementets område omfattar statistiken partisympatiundersökningen (PSU) samt intermittent valstatistik och demokratistatistik. Vidare ingår publikationen *På tal om kvinnor och män* samt utvecklingen av jämställdhetsaspekten inom olika delar av statistiken. En uppföljning av den individbaserade officiella statistiken efter kön ingår också i SCB:s uppdrag. Därutöver ingår statistik och analys inom området integration liksom registeransvar för databasen STATIV samt demografianalyser med integrationspolitiska aspekter.

Under 2009 har en metodgenomgång genomförts för (PSU). Genomgången syftade till att säkerställa att resultaten från undersökningen lever upp till SCB:s kvalitetsstandarder samt att undersökningen har en kostnadseffektiv produktionsprocess som minimerar tiden från fältarbetets slut till publicering.

Under 2009 har SCB på uppdrag av regeringen genomfört en förstudie i syfte att vidareutveckla produktionen av jämställdhetsstatistik inom tre prioriterade områden. Uppdraget avrapporterades våren 2009.

SCB har publicerat rapporten *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden*. En integrationsrapport inom området demografisk analys påbörjades under året.

4.2.9 Kvalitet

SCB använder sedan 2008 ramverket EFQM (European Foundation for Quality Management) för verksamhetsutveckling. Under 2009 ansökte SCB om utmärkelsen *Svensk Kvalitet* hos SIQ (Institutet för Kvalitetsutveckling). Inom ramen för SCB:s verksamhetsutveckling ligger också delmålet att certifiera SCB under 3:e kvartalet 2011 enligt den internationella standarden ISO 20 252 för marknads-, opinions- och samhällsundersökningar. Under 2009 har ett intensivt arbete pågått med att anpassa rutiner till kraven i standarden.

Under 2009 har SCB valt att avstå från att genomföra den så kallade kvalitetsundersökningen. Metoden bygger på självutvärdering av kvalitetsutvecklingen i ett antal produkter. SCB har istället valt att bl. a. använda resultatet från den genomgång av produkter som gjorts under 2009 mot ISO 20 252-standarderna. Redovisningen görs enligt de kvalitetsdimensioner som redovisats tidigare.

Generella resultat 2009

Under första halvåret 2009 färdigställdes en verksamhetsbeskrivning enligt EFQM. I verksamhetsbeskrivningen har SCB:s angreppssätt med avseende på ledarskap, medarbetare, verksamhetsplanering, partnerskap och processer samt resultat sammanställts. Grundfilosofin i all verksamhetsutveckling är att mäta, följa upp och förbättra strategiskt viktiga områden. Som ett led i den processen har externa bedömare utvärderat SCB:s verksamhet och lämnat en rapport som kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet mot målet 450 EFQM-poäng.

SCB arbetar även mot målet att certifiera organisationen enligt den internationella standarden ISO 20 252. Den innehåller krav på ett ledningssystem och en mängd krav på statistikproduktionsprocessen. SCB har valt att arbeta efter standarden för att tydliggöra för kunder och användare hur SCB arbetar för att uppnå god kvalitet i alla produkter. Under 2009 har

sammanlagt 213 statistikprodukter jämförts med ISO-standarderna. Syftet med genomgången var att göra standarden ISO 20 252 allmänt känd och att ta reda på vilka delar i standarderna som inte uppfylls av SCB:s statistikprodukter. Innan genomgången av produkterna utbildades 300 personer under en halv dag. En blankett med alla kraven fylldes i av ansvariga för respektive statistikprodukt. Som stöd fanns en handledning, vid varje avdelning särskilt utbildade kvalitetscoacher och en helpdeskfunktion.

Resultaten från genomgången av ISO 20 252 visade att 13 procent av de drygt 500 undersökta kraven inte var uppfyllda. Det var samma andel för både individ- och företagsundersökningar. Sammanlagt 49 statistikprodukter uppfyllde minst 99 procent av kraven i ISO-standarderna.

Innehåll

Beskrivningar av statistikens innehåll (BAS) ska finnas för all officiell statistik och för den statistik som presenteras på SCB:s webbplats. Syftet är att ge en kortfattad information om statistikens kvalitet med avseende på innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, jämförbarhet och sammanvändbarhet samt tillgänglighet och förståelighet. För 76 officiella statistikprodukter som SCB ansvarar för hade 62 statistikprodukter (81 procent) aktuella beskrivningar i slutet av 2009, 12 var inaktuella (16 procent) och 2 saknade beskrivningar (3 procent).

Genomgången av ISO 20 252-standardens krav mot 138 årligen återkommande och genomförda statistikprodukter som SCB ansvarar för har använts som källa vid den följande redovisningen för ett urval av kvalitetsmått. Till exempel visar genomgången att 98 procent av kraven som ISO-standarderna ställer på dokumentation av den valda urvalsdesignen är uppfyllda. Kraven på dokumentation av datainsamlingen är uppfyllda till 88 procent.

Tillförlitlighet

En jämförelse av ISO 20 252-standardens krav mot de 138 statistikprodukterna visar följande nivåer för uppfyllande:

- 78 procent av statistikprodukterna som använder frågeformulär har gjort mättekniska förtest av de använda formulärens
- 93 procent av kraven som berör kontroll av dataanalys är uppfyllda
- 83 procent av kraven som avser kontroll av databaser är uppfyllda

Bortfall

Andelen svarande i enkät- och intervjuundersökningar visar på en fortsatt långsiktig minskning. Svarsandelen varierar beroende av typ av undersökning, ämnet som frågorna berör och den undersökta populationen. SCB har valt att redovisa trenden för arbetskraftundersökningen (AKU), hushållens ekonomi (HEK) och SCB:s enkätombuss.

Aktualitet

SCB följer kundernas och användarnas upplevda kvalitet i statistikprodukter genom olika mätningar.

I november 2009 genomfördes en kvalitativ intervjuundersökning som hade de 30 största kunderna som målgrupp. Svandsandelen var 80 procent. De 30 största kunderna hade positiva omdömen när det gällde leveransen av den beställda statistiken.

2009 års leveransuppföljning till betalande kunder visar också ett högt betyg. (se sid 40).

För officiell statistik publicerad av SCB är överensstämmelsen mellan utlovad och faktisk publiceringstid hög. Mätningen registrerar de faktiskt registrerade publiceringstiderna. Årspublicationerna nådde en punktlighet på 84 procent, kvartalspublicationerna 96 procent och månadspublicationerna 100 procent. Under 2009 var punktligheten på totalnivån 96 procent, jämfört med 97 procent 2008.

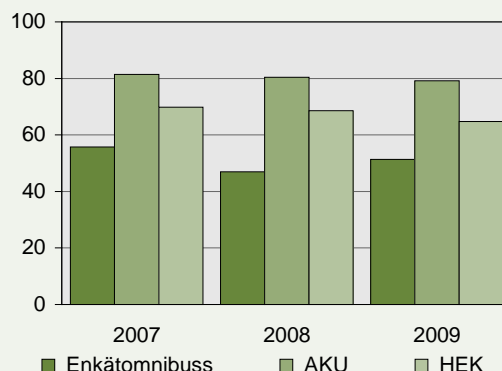
Framställningstiden för månadsstatistik och kvartalsstatistik är 5,0 respektive 8,4 arbetsveckor. Mätningen avser anslagsstatistik och tiden har minskat med några dagar jämfört med 2008.

Tillgänglighet och förstälighet

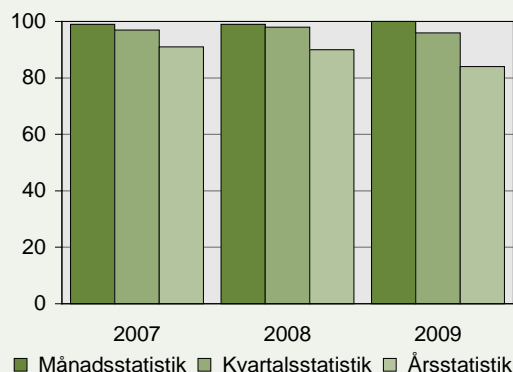
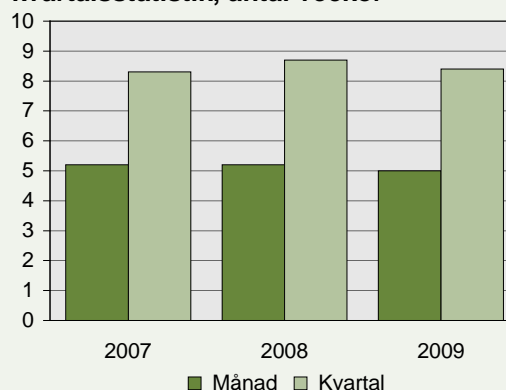
All officiell statistik som SCB producerar publiceras på webbplatsen. Dokumentation och presentation har kommenterats under andra kvalitetsdimensioner.

Jämförbarhet och sammanvändbarhet

Någon mätning över jämförbarhet och sammanvändbarhet har inte gjorts 2009. I beskrivningen av statistiken (BAS) ges för varje statistikprodukt en översikt i vilken omfattning statistiska storheter och undersökningsmetoder legat fast respektive ändrats över tiden.

Svarsandel**Punktlighet**

Andel SOS-publicationer utgivna enligt tidsplan, procent

Framställningstid för månads- respektive kvartalsstatistik, antal veckor

Nämnda kundmätningar visar följande omdömen som berör kvalitetsområdet:

- Generellt positiva omdömen när det gäller kompetens och trovärdighet.
- Positiva omdömen när det gäller leverans och tillförlitlighet.
- Negativt omdöme i förklaringen av hur pris och undersökningens kvalitet hänger samman.

De krav som ISO-standarderna ställer på rapportering av resultat och presentation uppfylls till 89 procent för de 138 statistikprodukter som SCB ansvarar för.

KPI och genomförd kvalitetsrevision

Under åren 2008 och 2009 upptäcktes allvarliga fel i statistikprodukten KPI och andra indexprodukter. Under våren 2009 tillsattes en arbetsgruppen för översyn och inrättande av kvalitetssäkringssystem och kvalitetskontroll för prisstatistiken. En granskning av beräkningsprogram och kalkyler har genomförts och en slutrapport med aktuell status lämnades den 30 november.

Arbetet har huvudsakligen fokuserat på KPI eftersom KPI är en av SCB:s viktigaste produkter. Fel i KPI eller närliggande produkter kan få mycket stora samhällsekonomiska konsekvenser. Det är därför av stor vikt att ha ett system för kvalitetssäkring och kvalitetskontroll av hög klass för dessa produkter.

De uppkomna felen har delvis olika orsaker, men sammanfattningsvis kan sägas att kontroller varit bristfälliga. Ett antal riskområden har identifierats och olika åtgärder vidtagits.

Risker

Personalsituationen vid ansvarig organisatorisk enhet har varit och är ansträngd med bland annat hög personalomsättning och stort personberoende.

Åtgärder har vidtagits och ytterligare resurser har tillförts för att minska dessa risker.

Flera risker i produktionssystemet identifierades bland annat otillräckliga kontroller av beräkningar och av de prismätningarna som görs i fält. För att åtgärda bristerna har dokumentation av beräkningarna genomförts och arbetsrutinerna har setts över. Utöver detta har arbetet med förbättringar av beräkningsprogram och kontroller av prismätningar i fält påbörjats. Ett nytt produktionssystem infördes 2010 och tester av systemet genomfördes 2009.

4.2.10 Uppgiftslämnarnas kostnader

Av SCB:s samtliga företagsundersökningar, ingår 29 i Tillväxtverkets mätning av företagens administrativa kostnader, dvs. de undersökningar som omfattas av lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Den första mätningen avsåg 2006 (nollbas-mätningen) och mätning har sedan genomförts varje år. För närvarande pågår beräkningar avseende 2009. SCB bistår Tillväxtverket med all information som behövs för deras arbete med uppdatering av de administrativa kostnaderna.

I regleringsbrevet för 2009 fick SCB i uppdrag att fortsätta med regelförenklingsarbetet, att se till att regelverk och rutiner är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företagare. Ett fortsatt arbete har skett med de förslag som togs fram under 2008 års prövning av produkter. De förslag som efter remiss betraktades som genomförbara har i flera fall nu genomförts, vilket innebär att flera produkter bidragit till sänkta uppgiftslämnarkostnader. Kraven på att förbättra den ekonomiska statistiken är fortfarande aktuella, vilket till stor del innebär ökade kostnader för uppgiftslämnarna. SCB har under året arbetat med att ta fram förbättrade produktionssystem som har börjat införas på några produkter. Dessa förnyade produktionssystem innebär att återkontakterna med uppgiftslämnarna minskat kraftigt. Någon löpande mätning av tidsåtgången för återkontakter förekommer dock inte och denna minskning av bördan för uppgiftslämnarna ingår därför inte i SCB:s redovisning.

Arbetet med att förbättra den elektroniska insamlingen görs löpande. Under 2009 har systemet fungerat mycket väl och huvuddelen av alla SCB:s produkter använder nu samma system.

Beräkning av uppgiftslämnarnas kostnader

SCB mäter sedan en lång tid tillbaka uppgiftslämnarnas kostnader. Mätningen 2009 baseras, som föregående år, framför allt på uppgifter från SCB:s eget register över företagsundersökningar, uppgiftslämnarregistret (ULR). Uppgifterna i ULR registreras av ansvarig för respektive undersökning. Bedömningen av uppskattad eller framräknad tid sparas i registret. Nya produktionsomgångar registreras löpande i ULR och på så sätt verifieras uppgifterna vid varje ny omgång. Uppgifter för statliga myndigheter, kommuner och landsting har hämtats från ansvarig för respektive undersökning.

Tillväxtverkets mätning används inte i SCB:s årsredovisning på grund av att mätningen är begränsad till 29 undersökningar och att uppdatering inte finns för det senaste året.

Det bör betonas att osäkerheten i den tillämpade metoden att beräkna uppgiftslämnarbördan är stor. Tiden för uppgiftslämnandet kan variera i en och samma undersökning beroende på till exempel företagets eller kommunens storlek, dess organisation eller hur deras administrativa system är uppbyggda. Det gör det svårt att skatta en genomsnittlig tidsåtgång. Förbättringar av metoderna för mätning av tidsåtgången sker i enskilda undersökningar. Framför allt består förbättringarna i att SCB frågar uppgiftslämnarna hur stor tidsåtgången är, även om det samtidigt innebär en ytterligare uppgift för uppgiftslämnarna. Vanligtvis uppskattas tidsåtgången för uppgiftslämnandet av den som är ansvarig för undersökningen.

Sammanställningen av kostnaderna för uppgiftslämnandet avser här SCB:s anslagsfinansierade statistik samt officiell statistik vid övriga statistikansvariga myndigheter (SAM) där insamlingen sköts av SCB. Alla undersökningar som görs årligen eller oftare ingår.

4.2.10.1 Tidsåtgång 2009

Tidsåtgången för uppgiftslämnandet till SCB under 2009 har för företag, organisationer, statliga myndigheter, kommuner och landsting totalt uppskattats till 890 000 timmar. Förändringen mellan 2008 och 2009 är en minskning på 86 000 timmar.

Tidsåtgången hos företag och organisationer har minskat med 82 000 timmar, vilket motsvarar 50 helårspersoner. Förändringen beror främst på ändrade rapporteringskrav avseende varuhandeln inom EU (Intrastat) vilket beräknas minska tidsåtgången för företagen med 48 000 timmar. Efter en tillfällig förstärkning av urvalet i konjunkturlönestatistiken för privat sektor på grund av övergång till ny näringsgrensindelning (SNI 2007), har urvalet nu återgått till tidigare nivå. Det har minskat företagens uppgiftslämnande med cirka 25 000 timmar. Drygt 7 000 timmar av minskningen är en direkt följd av att två produkter inte längre produceras av SCB. Kommuner och landsting har minskat tidsåtgången med cirka 3 200 timmar och statliga myndigheter visar på en marginell förändring.

Justering av tidigare redovisade uppgifter för antal timmar

I SCB:s årsredovisning för 2008 redovisades det totala antalet timmar för företag, organisationer och myndigheter till 938 700 timmar.

SCB:s redovisning för 2008 har justerats och antalet timmar för uppgiftslämnandet beräknas vara 976 000 timmar för 2008. Justeringen är gjord framförallt för att SCB ändrat beräkningsmetod för den största produkten utrikeshandel med varor (Intrastat) till att utgå ifrån Tillväxtverkets metod men också på grund av felredovisning av timmar på två produkter.

4.2.10.2 Kostnader 2009

Den totala kostnaden för uppgiftslämnandet har för 2009 beräknats till 620 mnkr, varav 575 mnkr avser kostnaden hos företag och organisationer, 1 mnkr avser kostnaden hos statliga myndigheter och 44 mnkr avser kostnaderna hos kommuner och landsting.

De totala kostnaderna har minskat med 60 mnkr eller 9 procent. Flera undersökningar har sänkta uppgiftslämnarkostnader, men vissa har ökade kostnader genom utökade urval även i år på grund av införandet av ny näringsgrensindelning, SNI 2007. Till exempel har konjunkturstatistik för industrin genomfört förändringar i blanketten där flera variabler tagits bort, vilket bidragit till sänkta uppgiftslämnarkostnader för de företag som ingår i undersökningen. Samtidigt har övergången till SNI 2007 krävt ett utökad urval, vilket innebär att fler företag har fått lämna uppgifter 2009.

Kommuner och landsting har en minskning på 2 mnkr i uppgiftslämnarkostnader.

Timkostnaderna (lön, sociala avgifter, lokaler med mera) har i beräkningarna för 2009 antagits vara 707 kronor för företag och organisationer och 585 kronor för myndigheter, kommuner och landsting.

4.2.10.3 SCB arbetar för att minska och underlätta uppgiftslämnandet

Liksom andra myndigheter ser SCB över möjligheter att hämta data ur administrativa källor bland annat från företagens egna redovisningssystem, förenkla insamlingsprocesser, förbättra frågeformulär och erbjuda olika sätt att lämna uppgifter på. Den elektroniska datainsamlingen

har standardiserats och idag använder de flesta undersökningarna på SCB samma webbinsamlingsverktyg.

SCB har sedan 2004 en särskild arbetsgrupp som arbetar med kontakter mot de stora företagen, vilket har ökat kunskap och förståelse för varandras villkor och förutsättningar. Detta är ett sätt att underlätta för de stora företagen och ge dem möjlighet att kunna lämna uppgifter av god kvalitet.

SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges kommuner och Landsting (SKL) inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Det gäller såväl ny statistik som utvidgningar och neddragningar.

Förändringar som gjorts under 2009

Förutom att den elektroniska insamlingen har införts i så gott som alla SCB:s undersökningar, beror en del av minskningarna på att vissa frågor kunnat tas bort eller att antalet uppgiftslämnare reducerats. Till exempel har RAMS ändrat kriterierna för komplettering vilket innebär att färre företag behöver fylla i enkäten. Ett annat exempel på förändring är hyror i bostadslägenheter, där SCB ändrat från att fråga om

hyra på alla månader under året, till att endast fråga efter hyran för den månad där hyresförändringen skett.

Den största förändringen står Intrastat för. Från och med mars 2009 har förordningen ändrats och kravet på täckning av import sänkts från 97 procent till 95 procent. Det sänkta kravet på rapportering har inneburit en kraftigt minskad uppgiftslämnarbörda för i synnerhet mindre företag, cirka 3 000 färre företag behöver besvara enkäten, en minskning med drygt 20 procent. En följd av ändringen är också att antalet återkontakter för komplettering och rättning av uppgifter minskat med cirka 40 procent jämfört med tidigare år. Även frågorna från företagen har minskat betydligt, cirka 25 procent.

En ny metod för granskning av lämnade uppgifter har utvecklats och införts i ett par undersökningar. Arbetet pågår med vidareutveckling av metoden och en plan finns för införande i företagsundersökningar där det bedöms lämpligt. Metoden innebär i sin tur att företagen inte behöver återkontakas i samma utsträckning som tidigare och att de uppgifter som behöver rättas blir mindre omfattande.

Uppgiftslämnarnas kostnader 2009

	Antal, tusen timmar	Förändring jämfört med föregående år, tusen timmar ¹	Kostnad, mnkr ²	Förändring jämfört med föregående år, mnkr ¹
Företag, organisationer och myndigheter	890	-86	620	-60
varav företag och organisationer	813	-82	575	-58
varav statliga myndigheter	2	0	1	0
varav kommuner och landsting	75	-3	44	-2

1) Justering av 2008 års siffror är gjord framför allt för att SCB ändrat beräkningsmetod för den största produkten Intrastat.

2) SCB:s anslagsfinansierade statistik samt officiell statistik som produceras av SCB på uppdrag av andra myndigheter.

4.3 Uppdragsverksamhet

Genom ökad användning av statistisk information och den kompetens, som SCB har, ökar samhällsnyttan av statistiken. SCB:s uppdragsverksamhet omfattar numera knappt hälften av SCB:s totala omsättning och är därmed en mycket viktig del i SCB:s målsättning att öka användningen av statistisk information. Uppdrags- och anslagsverksamhet vid SCB hanteras administrativt och produktionsmässigt i många avseenden på likartat sätt. Uppdragsverksamheten bedrivs också organisatoriskt integrerat med anslagsverksamheten och andelen uppdrag varierar mycket mellan verkets olika enheter. För uppdragsverksamheten finns en specifik uppdragspolicy som anger inriktning, avgränsningar och mål för verksamheten.

För att internt stödja uppdragsverksamheten har både interna och externa regelkrav medfört att SCB tidigare inrättat flera centrala funktioner av administrativ karaktär som under 2009 har utvecklats vidare.

4.3.1 Prissättning och priser

SCB ska enligt *Förordning med instruktion för Statistiska centralbyrån* (SFS 2007:762) ta betalt för uppdrag, dvs. uppdrag får inte utföras avgiftsfritt till någon. Det ekonomiska målet för

SCB:s avgiftsbelagda verksamhet är full kostnadstäckning vilket innebär att avgifterna beräknas så att intäkterna, vid en viss beräknad volym, täcker samtliga med verksamheten direkt och indirekt förenade kostnader, dvs. självkostnaden. Eventuella registerdata, som ingår i ett uppdrag och är framtagna med anslagsmedel, är redan finansierade och ingår inte i självkostnaden (dvs. informationen i registret är avgiftsfri).

Vid kalkyleringen av uppdrag används SCB:s priser för persontid (timpriser) och ett påslag för SCB-gemensamma kostnader. SCB:s timpriser, som i princip är lika för både anslags- och uppdragsverksamheten, fastställs årligen av SCB:s generaldirektör efter samråd med Ekonomistyrningsverket (ESV). Specifika riktlinjer för SCB:s prissättning togs fram för något år sedan med stöd av ESV och finns redovisade i en speciell folder.

4.3.2 Beskrivning av uppdragsverksamheten

Redovisningen av SCB:s uppdragsverksamhet nedan bygger till vissa delar på en schabloniserad intäktsfördelningsmodell. I de fall fakturerat belopp (löpande priser) används som beskrivande variabel finns inte en intäktsfördelning tillgänglig.

Departementens och dess myndigheters beställningar av statistik Fakturerade belopp, mnkr (justerat retroaktivt på grund av departementsindelingsändringar)

	2005	2006	2007	2008	2009
Arbetsmarknadsdepartementet	44	40,3	41,2	42,3	37,3
Finansdepartementet	15,0	16,2	16,7	14,2	14,3
Försvarsdepartementet	4,5	4,4	3,1	1,0	0,9
Integrations- och jämställdhetsdepartementet	4,0	3,5	1,4	0,7	5,3
Jordbrukdepartementet	19,7	24,0	21,6	21,7	21,5
Justitiedepartementet	0,8	4,2	6,0	6,4	7,5
Kulturdepartementet	2,1	0,3	0,7	0,6	0,5
Miljödepartementet	16,1	14,0	14,4	15,0	14,8
Näringsdepartementet	47,8	58,6	48,3	49,6	55,7
Socialdepartementet	22,3	22,9	16,0	25,3	20,4
Utbildningsdepartementet	58,8	64,0	56,9	66,2	71,4
Utrikesdepartementet	58,9	58,2	63,2	55,7	76,8
Statsrådsberedningen	0,3	1,3	0,2	0,5	0,3
Övriga (Riksdagen och dess verk)	27,1	26,8	33,3	52,1	49,0
Statliga kommittéer	0,9	1,6	0,2	0,6	4,2
Totalt	322	340	324	351,9	379,9

Uppdragsverksamhetens intäkter och ackumulerat överskott, mnkr

	2005	2006	2007	2008	2009
Intäkter ¹	470,2	482,7	462,5	516,0	515,6
Akkumulerat överskott	20,9	30,2	21,8	28,0	17,6

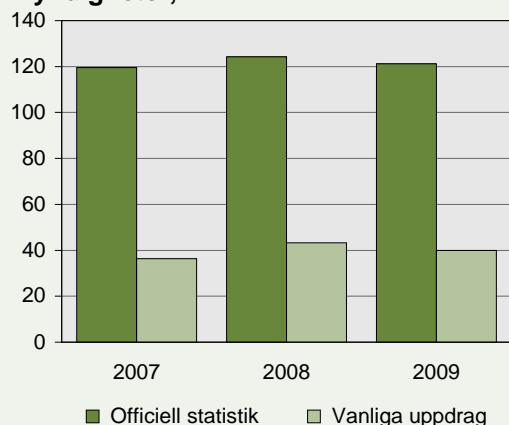
1) Inklusive uppdragsverksamhetens andel av gemensamma intäkter.

4.3.2.1 Kunder

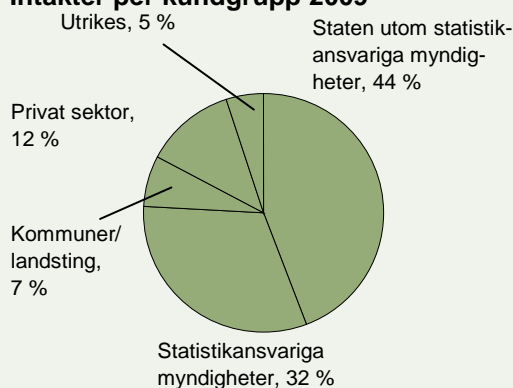
Ett fåtal av SCB:s kunder står för en mycket stor andel av fakturerat belopp. Under 2009 svarade de tio största kunderna för knappt 51 procent (52 procent 2008) och de 100 största kunderna för 87 procent av fakturerat belopp (85 procent 2008).

Jämfört med 2008 har inga större förändringar skett i kundstrukturen inom uppdragsverksamheten 2009. Statliga myndigheter är fortfarande den kundgrupp som dominerar. Uppdragen från departement och myndigheter under departementen ökade under 2009 med cirka 2 procent jämfört med föregående år.

Intäkter från statistikansvariga myndigheter, mnkr

Intäkter per kundgrupp 2009

Fördelningen av antalet fakturerade uppdrag i olika storleksklasser 2009 Exkl. publikationer

Storleksklass	Procent
Mindre än 1 000 kr	32
1 000 – 4 999 kr	37
5 000 – 49 999 kr	23
50 000 kr eller större	8
Samtliga	100

Kommunerna och landstingens andel av fakturerat belopp har minskat något till cirka 7 procent (2008 cirka 8 procent) och den privata sektorns andel är fortfarande cirka 12 procent. Utländska kunders andel är också i stort sett oförändrad.

SCB:s uppdragsverksamhet till utrikes kunder uppgick under 2009 till cirka 22 mnkr varav drygt 1 mnkr avsåg olika kunder inom EU-administrationen.

4.3.3 Uppdragstjänster

Cirka 9 800 nya uppdrag (exklusive publikationsförsäljningen) registrerades 2009 i SCB:s uppdragsverksamhet mot knappt 10 200 år 2008. De flesta uppdragen är mycket små och endast drygt 8 procent är större än 50 000 kr. Antalet nyregistrerade uppdrag har successivt minskat de senaste åren främst på grund av att allt mer statistik finns lätt tillgänglig på SCB:s webbplats. Förändringarna mellan de olika uppdragskategoriernas andel av totala uppdragsverksamheten är ganska små, dock har tjänsteexporten ökat under 2009.

Andelen uppdragsproduktion som SCB utför åt andra statistikansvariga myndigheter utgjorde 2009 cirka 32 procent av den totala uppdragsverksamheten vilket är en minskning med cirka 3 procent jämfört med året innan. I denna uppdragsproduktion ingår inte bara officiell statistik utan även andra utrednings- och utvecklingsuppdrag.

4.3.3.1 Olika typer av tjänster

Uppdragsverksamheten består av ett stort antal olika tjänster och produkter, allt från enkla tabeller till komplexa informationssystem och stora statistiska undersökningar omfattande alla moment från datainsamling till färdig rapport.

SCB genomför varje år ett stort antal bearbetningar av olika register baserade på befintlig statistik.

SCB tar också fram underlag för prognoser på olika nivåer inom till exempel befolkningsområdet.

Med så kallad GIS-teknik (Geografiska Informations System) kan statistiska data kopplas till geografisk information och redovisas på karta.

För forskare med flera erbjuder SCB mikrodata som görs tillgängliga på ett säkert sätt via uttagssystemet MONA (Microdata On-line Access). MONA-systemet, för företrädesvis forskare, har under året utvärderats av Vetenskapliga rådet med gott betyg. Antalet användare har fortsatt att öka och överskrider idag 600 användare.

SCB erbjuder också intervjuundersökningar samt postenkäter bland annat genom så kallade omnibussar, där flera uppdragsgivare delar på frågeutrymmet och vissa gemensamma kostnader. Sedan några år genomförs också företagsbussar där beslutsfattare i näringslivet intervjuas.

Under de senaste åren har datainsamling via internet utvecklats och webbenkäter erbjuds i de flesta undersökningar som riktar sig till företag och kommuner. Webbenkäter förekommer även i många undersökningar som vänder sig till privatpersoner.

SCB:s mättekniska laboratorium är ofta anlitat och ger råd om utformning av frågor och blanketter och utför test.

Servicemätningar och kundnöjdhetsstudier är efterfrågade uppdragsprodukter och omfattar nöjdhetsmätningar inom statliga och kommunala verksamhetsområden som berör olika grupper som medarbetarna, de boende och medborgarna.

SCB utvecklar och producerar på uppdragsbasis ett antal olika index främst till branschorganisationer.

4.3.4 Exempel på nya uppdrag under 2009

I uppdragsverksamheten har SCB under 2009 producerat många nya uppdrag, både stora och små. Nedan följer ett axplock utan speciell rangordning.

SCB har under 2009 presenterat den gränsregionala databasen StatNord. Arbetet med att ta fram gränsregional statistik har skett i samarbete med övriga nordiska statistikbyråer. SCB har inom ramen för projektet bedrivit en mängd informationsaktiviteter, bland annat till SCB:s programråd, olika gränsregionala representanter och även till Närings- Arbetsmarknads- och Finansdepartementen.

Ytterligare exempel på uppdrag som genomförts tillsammans med övriga nordiska statistikbyråer är projektet innovationer inom offentlig sektor, som syftar till att ta fram en undersökning kring innovationsverksamheten inom offentlig sektor. Projektet har pågått löpande under 2009 och en fortsättning planeras fram till slutet av 2010.

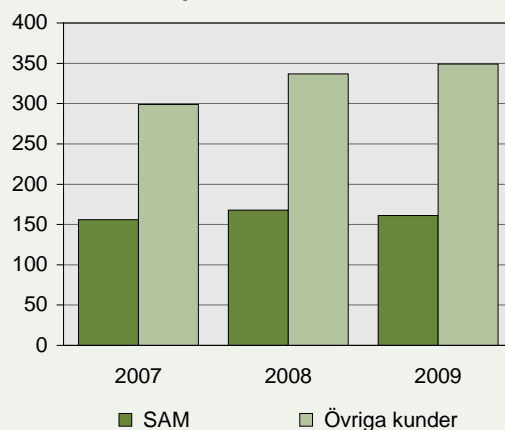
Med Socialdepartementet som uppdragsgivare har SCB genomfört en omfattande enkät om ungas psykiska hälsa. Enkäten riktade sig till samtliga elever i årskurs 6 och årskurs 9 och genomfördes i klassrummen med en representant från SCB närvarande. Resultatet av enkäten har till stora delar levererats under 2009.

Med Integrations- och jämställdhetsdepartementet som uppdragsgivare har SCB fått uppdraget att redovisa registerstatistik för att belysa utvecklingen av integration på nationell och lokal nivå. I uppdraget ingår att redovisa variabler och nyckeltal inom områdena arbetsmarknad, demografi, transfereringar, inkomst, boende, flyttmönster, utbildning, hälsa samt val och valda. Vidare har SCB av samma uppdragsgivare under 2009 fått i uppgift att genomföra en förstudie med syftet att vidareutveckla produktionen av jämställdhetsstatistik inom tre prioriterade områden.

SCB har noterat en ökad efterfrågan av statistik om integration, vilket också har tillgodosetts genom att SCB har utfört flera uppdrag inom området.

På uppdrag av svenska ESF-rådet (Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige) har SCB under 2009 konstruerat en webbenkät för att samla in uppgifter om de projekt och dess deltagare som ESF handlägger. Projekten handlar om att främja kompetensutveckling och motverka utanförskap.

Intäkter exkl. publikationsintäkter, mnkr

SAM = Statistikansvariga myndigheter

Intäkter per uppdragskategori, mnkr

Exkl. publikationsintäkter samt uppdragsverksamhetens andel av gemensamma intäkter

	2007	2008	2009
Datainsamling/Total			
statistisk undersökning	220,4	257,7	259,8
Konsultation m.m.	59,5	46,4	37,4
Statistisk bearbetning av			
befintliga register	86,9	91,3	81,4
Nominella uttag	23,6	26,3	26,9
Tjänsteexport	62,5	76,2	83,7
Övrigt	2,2	10,2	20,7
Totalt	455,1	508,1	509,9

En ny undersökning avseende restaurangstatistik har under 2009 genomförts, där man belyser försäljningen inom restauranger uppdelat på kategorier.

Under 2009 har SCB arbetat med produktutveckling av entreprenadindex på beställning av bygg- och anläggningsbranschen.

Ett socioekonomiskt index, Care Need Index (CNI) har utvecklats under året och satts i produktion. CNI syftar till att med utgångspunkt i socioekonomiska förhållanden mäta vårdbehov för dimensionering av primärvårdsresurser

På uppdrag av Kammarkollegiet har SCB genomfört en ramavtalsundersökning. Undersökningen har syftat till att utvärdera i vilken utsträckning ramavtalen åstadkommit önskade effekter samt att få användarnas synpunkter på ramavtalen.

Nya sammanställningar av befintlig forsknings- och utvecklingsstatistik har tagits fram på uppdrag av Högskolöverket. Sammanställningen berörde främst beräkning av arbetstid som universitetens personal ägnat åt forskning och utvecklingsarbete under 2005 och 2007.

SCB samverkar med Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet och Arbetsmiljöverket för att på regeringens uppdrag ta fram ett förslag till organisation av hälsoindikatorstatistiken. Ett viktigt inslag i detta är den framtida EHIS (European Health Indicator Survey).

På uppdrag av Uppsala universitet har SCB under 2009 arbetat med att skapa två databaser som innehåller information om ekonomiska överföringar mellan generationer i Sverige under en angiven tidsperiod. Databaserna ska i framtiden vara tillgängliga för forskningsändamål.

Under året har SCB genomfört två uppdrag åt Riksrevisionen. Det ena avsåg hur väl medborgarna kände till det så kallade jobbskatteavdraget och om detta avdrag påverkat hur mycket de arbetade. Det andra uppdraget avsåg arbetsgivarnas kontakter med Arbetsförmedlingen och om man utnyttjade deras tjänster vid rekrytering av nya medarbetare.

SCB har på uppdrag av Jordbruksverket sammanställt historisk jordbruksstatistik för 1900-talet. Arbetet kommer att slutföras under 2010 och ska resultera i två publikationer. Även Energimyndigheten har beställt och fått historiska data från samtliga energiundersökningar åren 1998–2007.

SCB har fått i uppdrag att i samarbete med en privat kund löpande producera och leverera

prisstatistik gällande småhus för helårsboende, fritidshus och bostadsrätter. Uppdraget innebär också underhåll och förvaltning.

Åt Boverket har SCB utfört ett uppdrag rörande *Undersökning av byggnadsbeståndets tekniska status, energianvändning och inomhusmiljö* (BETSI).

Ett underlag om svensk konsumtions miljöpåverkan har tagits fram åt Naturvårdsverket som en del av ett utvecklingsarbete inom miljömålsuppföljningen.

På uppdrag av Fiskeriverket har en undersökning genomförts av fritidsfiskets omfattning. Nya uppdrag avseende vattenbruk och yrkesfisket har också beställts av Fiskeriverket.

I samarbete med *Håll Sverige rent* och åtta kommuner har SCB genomfört skräpmätningar i centrala delar av svenska städer.

Med Folkhälsoinstitutet som uppdragsgivare har SCB utfört uppdraget *Nationell folkhälsa 2009*. Syftet med undersökningen har varit att ta reda på hur Sveriges befolkning mår och alla landsting/regioner har erbjudits att delta med tilläggsurval för sin respektive region.

På uppdrag av Livsmedelsverket genomförde SCB hösten 2009 en pilotundersökning kallad *Riksmaten*. Syftet med undersökningen är att kartlägga den vuxna befolkningens matvanor; livsmedelsintag och måltidsvanor. Till våren 2010 planeras huvudundersökningen.

SCB har på uppdrag av Lantmäteriet utfört ett uppdrag avseende upphandlings- och tryckteknisk kompetens i samband med insamlingen av uppgifter till lägenhetsregistret.

Under 2009 erhöll SCB i konkurrens fem så kallade Call for Tenders från EU. Tre Call for Tenders erhöles inom miljöstatistikområdet, en inom nationalräkenskaperna och en inom ämnesområdet prisstatistik.

4.3.4.1 Tjänsteexport

SCB:s tjänsteexport bedrivs huvudsakligen i form av dels brett institutionellt samarbete, dels mer riktade insatser inom ett ämnesområde. Omslutningen har sedan 1993/94 legat runt 50 mnkr/år för att från 2004 öka till mellan knappt 70 och drygt 80 mnkr/år. Omslutningen under 2009 var 83,7 mnkr. Inom tjänsteexporten administrerades under året cirka 40 projekt med 18 utlandsstationerade långtidskonsulter och cirka 365 korttidsuppdrag av varierande omfattning, från några dagar upp till 3–4 veckor. Vidare togs cirka 30 studiegrupper emot för utbildning/praktik inom olika delar av SCB.

Verksamheten har under året i stor utsträckning (91 procent) varit baserad på bilateralt bistånd finansierat av Sida (84 procent 2008). Övriga finansiärer var bland annat EU, Norad, Världsbanken, UNDP samt Abu Dhabi och Sydafrika med egen finansiering.

Av intäkterna avsåg 29 procent projekt på västra Balkan, 27 procent i Sydostasien, 12 procent i Latinamerika samt 24 procent i södra och västra Afrika. Resterande 8 procent avsåg projekt i övriga delar av världen.

4.3.4.2 Publikationer

Försäljningen av publikationer har successivt minskat de senaste åren såväl antals- som omsättningsmässigt. Antalet försålda publikationer under 2009 uppgick till cirka 21 000 (30 000 år 2008) varav *Byggindex* står för 42 procent och *På tal om kvinnor och män* (en lathund om jämställdhet) för 25 procent.

4.3.5 Officiell statistik

Knappt en fjärdedel av SCB:s totala uppdragsvolym avser produktion av officiell statistik på uppdrag av 17 statistikansvariga myndigheter. En utförlig rapport om *Sveriges officiella statistiktas* årligen fram av Rådet för den officiella statistiken (ROS). Nedan redovisas fakturerat belopp för den officiella statistiken departementsvis.

4.3.5.1 Arbetsmarknadsdepartementet

På uppdrag av Medlingsinstitutet framställer SCB officiell statistik inom området Löner och arbetskostnader inklusive för EU, undersökningarna Labour Cost Survey (LCS), Structure of Earnings Survey (SES) och Labour Cost Index (LCI).

SCB producerar för Arbetsmiljöverkets räkning officiell statistik om arbetsmiljön och arbetsorsakade besvär.

SCB fakturerade 2009 Arbetsmarknadsdepartementet och dess myndigheter totalt cirka 37,3 mnkr, av vilket 31,2 mnkr utgjorde produktion av officiell statistik.

4.3.5.2 Finansdepartementet

SCB producerar på uppdragsbasis finansmarknadsstatistik åt Finansinspektionen. Finansmarknadsstatistiken innehåller finansräkenskaper, hushållens sparbarometer, statistik över aktieägandet, fondsparande, försäkringsbolag och försäkringssparande samt bokslut för finansiella företag.

SCB fakturerade 2009 Finansdepartementet och dess myndigheter totalt cirka 14,3 mnkr, av vilket 9,4 mnkr utgjorde produktion av officiell statistik.

4.3.5.3 Jordbruksdepartementet

Jordbruksverket har huvudansvaret för den officiella jordbruksstatistiken. SCB svarar enligt uppdragsavtal för uppgiftsinsamling, statistikframställning, vissa därmed sammanhängande tjänster och utvecklingsarbeten av jordbruks- och livsmedelsstatistik samt internationell rapportering avseende skördestatistik.

SCB har även framställt statistik till Jordbruksverket om livsmedelssäkerhet, kombinationsverksamhet i jordbruket, växtskydd m.m.

Fiskeriverket har ansvar för officiell statistik om fiske och vattenbruk. Enligt uppdragsavtal ansvarar SCB här för statistik om fiskodlingarnas omfattning (vattenbruk) samt rapporterar resultaten internationellt till berörda organ.

SCB fakturerade 2009 Jordbruksdepartementet och dess myndigheter cirka 21,5 mnkr, varav 16,9 mnkr avser officiell statistik.

4.3.5.4 Miljödepartementet

Kemikalieinspektionen (KemI) har ansvar för officiell statistik avseende försäljning av bekämpningsmedel samt miljö- och hälsofarliga kemikalier. SCB producerar officiell statistik inom dessa områden enligt avtal med KemI.

Naturvårdsverket (NV) ansvarar för statistik och miljödata avseende ett flertal modellbaserade undersökningar och enkätundersökningar samt förädling av data inom områdena utsläpp av olika föroreningar till luft och vatten, belastning på sjöar och havsområden, utsläpp av farliga ämnen samt uppkomst och hantering av avfall. Stora delar av statistiken tas fram inom ramen för det så kallade SMED-konsortiet bestående av SCB, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Svenska Miljöinstitutet AB (IVL) och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). I början av 2005 tecknade SMED-konsortiet ett nioårigt ramavtal med Naturvårdsverket rörande miljörapportering för åren 2005–2014.

SCB fakturerade 2009 Miljödepartementet och dess myndigheter 14,8 mnkr, varav cirka 0,3 mnkr avser officiell statistik.

4.3.5.5 Näringsdepartementet

På uppdrag av Tillväxtanalys producerar SCB officiell statistik rörande nystartade företag samt internationella företag. Åt Tillväxtanalys tar SCB också fram statistik om konkurser och offentliga ackord.

SCB producerar för Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) räkning officiell statistik inom områdena Sjöfart, Vägtrafik, Kommunikationsvanor, Postverksamhet och Televerksamhet. SCB har under 2009, på uppdrag av SIKA, genomfört varuflödesundersökning som beräknas avslutas hösten 2010.

Åt Tillväxtverket produceras den officiella Inkvarteringsstatistiken, vilken omfattar uppgifter om kommersiell uthyrning av logi på hotell, stugbyar, vandrarhem och privat förmedlade stugor och lägenheter samt registerhållning av anläggningar inom turistområdet. Från och med 2008 har SCB övertagit produktionen av campingstatistiken som hitintills producerats av SCR (Sveriges Camping och Stugföretagares riksförbund). Den ingår som del i den officiella inkvarteringsstatistiken.

På uppdrag av Skogsstyrelsen tar SCB fram officiell statistik avseende lagerstatistik för massaved och massaflis samt barrågstimmer.

Den officiella energistatistiken framställs på uppdrag av Energimyndigheten, vilken består av tre delområden: tillförsel och användning av energi, prisutveckling inom energiområdet samt energibalanser.

SCB fakturerade 2009 Näringsdepartementet och dess myndigheter 55,7 mnkr, varav 24,2 mnkr avser produktion av officiell statistik.

4.3.5.6 Socialdepartementet

Socialstyrelsen (SoS) är uppdragsgivare till officiell årlig statistik om individbaserad statistik rörande ekonomiskt bistånd, insatser för barn och unga (inkl. en särskild kvalitetsundersökning), insatser för missbrukare, äldre- och funktionshindrade, enligt Socialtjänstlagen (SoL), funktionshindrade personer enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). SCB tar dessutom fram kvartalsstatistik om ekonomiskt bistånd.

SCB fakturerade 2009 Socialdepartementet och dess myndigheter 20,4 mnkr, varav 3,9 mnkr avser officiell statistik.

4.3.5.7 Utbildningsdepartementet

SCB producerar för Skolverkets (SV) räkning officiell statistik om elever, lärare och kostnader inom olika skolformer. Under 2009 publicerades

för första gången resultat från en individbaserad grundskoleinsamling. Till Skolverket genomförs också en årlig lärarprognos som även innefattar en prognos på länsnivå. SCB ska enligt författning föra ett register över studenter och forskare vid universitet och högskolor samt sammanställa ett register över högskolornas personal. Från dessa register beställer Högskoleverket statistik som resulterar i utgivandet av ett antal statistiska meddelanden (SM). SCB tar dessutom fram officiell statistik rörande forskningsbiblioteken.

SCB fakturerade 2009 Utbildningsdepartementet och dess myndigheter 71,4 mnkr, varav 31,9 mnkr är officiell statistik.

4.3.6 Marknadsföring och produktutveckling

SCB har under 2009 inte genomfört några större marknadsföringskampanjer utan satsat på att bevara de kunder/användare som SCB har genom utökade personliga kontakter.

Några stora produktutvecklingssatsningar har inte heller gjorts under året. Dock utvecklas ständigt nya produkter i samarbete med våra beställare när ny informativ statistik tas fram på uppdragsbasis.

4.3.6.1 Marknadsföring

Till stöd för avdelningarnas marknadsföring görs vissa centrala insatser via marknadsenheten som till exempel kundtidningen *Källa:SCB* och *Källa:Företag*. SCB använder också riktade utskick av säljbrev/produktblad, elektroniska nyhetsbrev, annonser och artiklar i fackpress och dagspress. SCB har under 2009 intensivt arbetat med att förbättra och samordna SCB:s externa evenemang, såsom mässor, konferenser, kurser och seminarier och har under året arrangerat cirka 15 olika events. (se även under avsnitt 4.4.1 Kundkommunikation).

SCB:s webbplats är sedan några år huvudkanalen när det gäller att nå ut till många användare och kunder. SCB arbetar på detta sätt aktivt med att visa på ny användning av statistikregister och statistiska databaser och med att upprätthålla relationerna med befintliga kunder.

Kontakterna med större kunder sker ofta vid möten i användarråd, hos kunderna, på SCB eller genom telefonkontakter och kundenkäter.

Under 2009 har en särskild kundvårdssatsning gjorts mot statistikansvariga myndigheter. En del i detta arbete har varit att arrangera träffar mellan dessa myndigheters generaldirektörer.

4.4 Gemensam verksamhet

4.4.1 Kundkommunikation

Webbplatsen är den viktigaste kanalen för att kommunicera ut statistiken till såväl allmänheten som professionella användare. Under början av 2009 lanserades en ny webbplats med ny layout och ny struktur. Antalet besök på den nya webbplatsen var 3,1 miljoner under elva månader 2009.

Alla statistiska meddelanden (SM) publiceras på webbplatsen i en standardiserad form som är anpassad för Internet. Alla tryckta statistikrapporter publiceras också på SCB:s webbplats i pdf-format. För statistikprodukter som SCB ansvarar för finns också de mest efterfrågade uppgifterna presenterade på webbplatsen i form av tabeller och diagram. Samtliga pressmeddelanden publiceras på webbplatsen.

Nästan samtliga officiella statistikprodukter som SCB ansvarar för finns tillgängliga i Statistikdatabasen (SSD). Antalet tabeller, och därmed den innehållsmässiga täckningen, har ökat för flera statistikprodukter under 2009. Även flera icke-officiella produkter finns representerade. Dessutom finns 40 produkter i SSD som andra statistikansvariga myndigheter ansvarar för.

Det totala antalet tabeller i Statistikdatabasen var 2 288 i slutet av 2009, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med 2008. Drygt en fjärdedel av tabellerna är översatta till engelska. Utvecklingsarbetet avseende Statistikdatabasen sker i samarbete med de statistiska centralbyråerna i Danmark och Norge.

Antalet uttag ur Statistikdatabasen har ökat kraftigt under 2009. Antalet uttag är nära 1,3 miljoner vilket är en ökning med 70 procent jämfört med 2008. Statistikområdena arbetsmarknad samt befolkning ligger fortsatt i topp, sett till antalet uttag.

SCB publicerade 371 pressmeddelanden under 2009, vilket är ungefär lika många som tidigare år. Medierna bjöds även in till presskonferenser vid sex tillfällen. Återgivningen av SCB-uppgifter i medierna har ökat under året. Det gäller både antalet journalister som läser våra pressmeddelanden och antalet pressklipp från olika webbmedier.

Några nyckeltal, tusental

	2007	2008	2009
SCB: s webbplats			
– antal besök	4 280	..	3 068 ¹
Statistikdatabasen			
– antal uttag	693	738	1 253
Biblioteket			
– utlånade volymer ²	5,3	..	2,2
Kundservice			
– Telefonförfrågningar, besvarade	12,1	14,0	14,5
– Förfrågningar via e-post	8,7	10,4	7,6

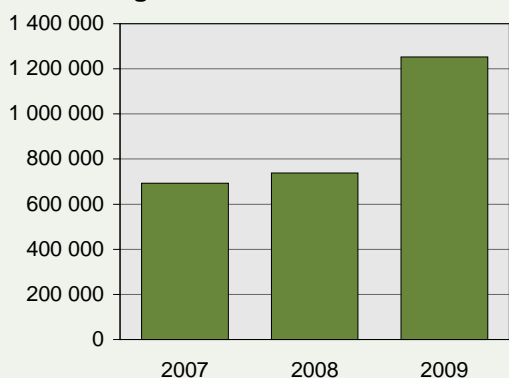
1) Ej jämförbart med tidigare år på grund av ny mätmetod.

2) Dessutom tillkommer varje år läsesalslån, för 2007 var dessa cirka 5 200 volymer.

Verksamhetsmätt

	2007	2008	2009
Publikationer:			
Antal titlar	134	120	74
Antal distribuerade exemplar (tusental)			
– sålda	26	30	21
– gratis och utbytes	14	11	7
Antal betalande abonnenter	6 300	6 100	4 000
Pressmeddelanden	367	375	371

Antal uttag ur statistikdatabasen

Antal uttag ur statistikdatabasen per statistikområde, tusental

Ämnesområde	2007	2008	2009
Arbetsmarknad	204	226	380
Befolkning	199	207	292
Näringsverksamhet	25	25	91
Priser och konsumtion	38	48	84
Handel med varor och tjänster	43	32	83
Nationalräkenskaper	17	24	74
Boende, byggande och bebyggelse	32	34	47
Hushållens ekonomi	19	30	35
Utbildning och forskning	19	20	29
Offentlig ekonomi	16	15	23
Levnadsförhållanden	6	5	22
Finansmarknad	14	9	17
Demokrati	10	7	15
Hälso/sjukvård	15	16	11
Energi	5	6	10
Jord- och skogsbruk, fiske	10	6	8
Miljö	6	5	8
Socialtjänst	4	6	8
Allmän statistik (från och med 2009) *			6
Transporter och kommunikationer	4	4	6
Kultur och fritid	3	6	4
Bytt ämnesområde	1	0	
Informationsteknik – avslutas 2009	4	7	
Totalt	693	738	1 253

* Registerdata för integration.

Broschyren *Statistik för alla*, som på ett lättfattligt sätt presenterar statistik inom skilda områden och i första hand riktar sig till skolor, har sålts ut i 22 000 exemplar. Inför Sveriges ordförandeskap i EU togs också en engelsk version fram som har delats ut i 30 000 exemplar.

SCB har anordnat seminarier under Almedalsveckan i Visby med många besökare och god mediatäckning. SCB har också deltagit i så kallade arbetsmarknadsdagar på universitet och högskolor tillika SACO-mässan där många studenter och lärare ställde många frågor. SCB arrangerade även 2009 välbesökta konferenser och temadagar så som *Välfärdsdagen*, *Demokratidagen* och *Konferensen om den officiella statistiken* samt *Saltsjöbadskonferensen* (om den ekonomiska statistiken). Två konjunkturseminarier ordnades också med många besökare. SCB deltog i forskartorget på *Bok- och bibliotek 2009* med föredrag. Dessutom har personal från SCB deltagit i *Grävande journalisters* årskonferens och i *Skolforum*.

SCB bedrev en omfattande kursverksamhet som riktades till användare, till exempel. *Hur man söker i databaser*, *Hur man använder index* och *Lär dig publicera din egen statistik*.

Sedan 2008 har SCB samlat inkommande telefonfrågor från kunder och allmänhet till en central kundservice. Inkommande telefonförfrågningar ligger relativt oförändrat mot tidigare år på 14 500 medan e-postförfrågningar har gått ner med en fjärdedel.

SCB:s bibliotek ger service till både externa besökare och anställda på SCB och antalet utlån var cirka 2 200 under 2009. Under året har både 1800-talsstatistiken och *Statistisk årsbok* sedan 1914 digitaliserats och publicerats på webbplatsen.

4.4.2.1 Effektivisering av statistikproduktionsprocessen

SCB har under 2009 fortsatt på den linje som tidigare utvecklingsprojekt initierade med syfte att standardisera metoder och verktyg. Projektet har spänt över hela produktionsprocessen men med en fokusering på indatahantering och granskning.

Ett nära samarbete har fortsatt med ledande statistikbyråer runt om i världen under året för att utveckla statistikproduktionsprocessen.

4.4.2.2 Metodutveckling

Metodutvecklingen har till allra största delen inriktats på effektivisering av statistikproduktionsprocessen. Den generella metodutvecklingen har framförallt handlat om att effektivisera och kvalitetssäkra granskningsprocessen. Satsningen på en utvecklad och effektiviserad granskningsprocess har resulterat i en verktygsprototyp som kommer att implementeras på bred front under 2010. De brister som identifierats inför den beslutade ISO-certifieringen 2011 har medfört att projekt startades avseende röjande, validering och kodning. Arbetet med att utveckla metoder knutna till den ekonomiska statistiken och det socialstatistiska systemet har fortsatt under året.

I det nationella methodsamarbetet ingår särskilt universiteten i Örebro och Stockholm samt övriga statistikansvariga myndigheter. Samarbetet med universiteten fortsätter att utvecklas med bland annat fler studenter som skriver uppsatser om SCB-nära ämnen och möjligheter till praktikarbete för statistikstudenter på mer avancerad nivå.

I det internationella arbetet har ingått, utöver deltagande i Europasamarbetet inom ramen för Eurostat, ett omfattande informellt samarbete och erfarenhetsutbyte i olika nätverk. Kontakter och erfarenhetsutbyte har även skett genom medverkan i konferenser. Den av SCB anordnade konferensen *Modernisation of Statistics Production* lockade ett stort antal ledande forskare och deltagare från många statistikbyråer till Stockholm. Ett annat exempel är medverkan i konferensen anordnad av International Statistical Institute, *ISI-konferensen*.

SCB ger dessutom ut den internationella metodtidskriften *Journal of Official Statistics* som under året upptraderades från 2 till 8 på en tiogradig skala i den av europeiska universitet informella rankingen av tidskrifter.

Gemensam verksamhet, mnkr

	2007	2008	2009
Kundkommunikation	45,7	38,9	48,1
Utvecklingsarbetet vid SCB			
– effektivisering av statistikproduktionsprocessen ¹	59,3	32,5	30,9
– metodutveckling	12,3	54,3	65,9
– IT-verksamhet, drift	69,1	62,2	75,0
– säkerhetsarbete ²	1,2	2,6	2,5
Registerstatistik	3,8	1,6	0,7
Totalt	191,4	192,1	223,2

Anm. Till 2008 infördes en ny processledningsorganisation vid SCB och i samband därmed skapades en enhetlig finansieringsmodell för gemensam infrastruktur. Även till 2009 skedde vissa förändringar. Utvecklingen över åren är därför inte helt jämförbar. Merparten av kostnaderna är finansierade genom ett påslag per arbetad timme, vilket medför att dubbelräkning av kostnader förekommer.

1) För 2007 har huvuddelen av kostnaderna för det så kallade Lotta-projektet finansierats via internfakturer av annan verksamhet, varför kostnaderna är dubbelräknade.

2) Exklusive verksamhet finansierad av Krisberedskapsmyndigheten.

Standarder och klassifikationer

En förändring av organisationen för klassifikationsarbetet genomfördes 2009 i syfte att stärka samordningen av klassifikationsarbetet. Utvecklingsarbete har även genomförts i syfte att skapa effektiva och kvalitetssäkrade kodningsprocesser.

SCB har deltagit i FN:s Expert Group on International Economic and Social Classifications' möte. Gruppen verkar för samordning av klassifikationer på internationell nivå. SCB deltar även i det europeiska samarbetet avseende klassifikationsfrågor inom Eurostats arbetsgrupp för NACE/CPA (Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes/Statistical Classification of Products by Activity).

Arbetet med att införa SNI 2007 i primärstatistiken har slutförts under året. Under 2010 kommer ett omfattande arbete ta vid med att införa SNI 2007 i nationalräkenskaperna. Utbildning har getts till SCB-personal om klassifikationer inom det internationella systemet för aktivitets- och produktklassifikationer inom den ekonomiska statistiken med SNI 2007 som utgångspunkt. Ett nytt MIS (Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik) angående SPIN 2007 (Standard för svensk produktindelning efter näringsgren) gavs ut under 2009. SPIN 2007 ska tillämpas i statistiken från och med referensåret 2008.

Den nya internationella yrkesindelningen ISCO-08 har ännu inte publicerats i sin helhet. Ett utkast till definitioner av klasserna publicerades i juli tillsammans med en översättningsnyckel mellan ISCO-88 och ISCO-08. SCB har påbörjat ett arbete med att ta fram en översättningsnyckel mellan SSKYK och ISCO-08. Eurostat leder arbetet med att harmonisera implementeringen av ISCO-08 inom EU. Yrkesdata måste med något undantag kunna rapporteras till Eurostat enligt ISCO-08 från och med 2011.

Den förslagna prototypen av European Socio-economic Classification (ESeC) har utvärderats av flera medlemsländer. Modellen behöver modifieras och anpassas efter tillgången till data i olika EU-undersökningar.

4.4.2.3 IT-verksamheten

Under året har utveckling av gemensamma lösningar för framförallt insamling och granskning haft fortsatt hög prioritet. Utvecklingen är ett led i SCB:s strävanden att ersätta produktunika system med gemensamma lösningar och därmed kunna kvalitetssäkra IT-systemen och minska förvaltningskostnaderna. En första version av en plattform för insamling och granskning (TRITON) driftsattes i slutet av året vilket inne-

bär att grunden är lagd för fortsatt utveckling och implementering av flera undersökningar i plattformen under 2010–2011.

För de befintliga systemen har utvecklingsarbetet inriktats på att skapa en stabilare förvaltnings- och driftsituation. För insamlingsprocessen har en uppgradering påbörjats av IT-stödet för telefonintervjuer (WinDati-systemet) och systemet för webbinsamling har åtgärdats avseende prestandaproblem m.m. För processen *Redovisa och Kommunicera* har utvecklingsarbete bedrivits för att effektivisera IT-stödet. Ett exempel här är projektet *Gemensam teknisk plattform* för Statistikdatabasen (SSD) och PC-Axis som syftar till att öka återanvändningen av komponenter som används för presentation av statistik.

Under året har också arbetsmetoder och modeller för verksamhetsarkitektur utarbetats. Införandet av ett processororienterat arbetssätt på SCB ställer nya krav på styrning och utveckling av verksamheten. IT-stöden ska stödja verksamheten på ett effektivt sätt och detta kräver en högre grad av återanvändning och gemensamma lösningar. Arbetsmetoder och modeller för hur SCB beskriver mål, processer, begrepp, information är en viktig grund för att kunna ta fram gemensamma IT-system.

SCB:s verksamhetsstöd som beskriver SCB:s gemensamma metoder, verktyg och arbetssätt har vidareutvecklats under året. Verksamhetsstödet underlättar bland annat dokumentationsarbetet.

Under 2009 har drygt 70 prioriterade produkter inordnats i SCB:s förvaltningsmodell – FMOD. För merparten har etableringsarbete dvs. skapande av förvaltnings-specifikation, förvaltningsplan och/eller införande av ansvarsroller för IT och metod klarlagts.

För att säkerställa nyutvecklade produktions-system fastställdes en särskild testmodell under 2009.

Inom det internationella samarbetet har SCB deltagit i ett EU-projekt (*CORA, Common Reference Architecture*) avseende gemensam referensarkitektur för statistikproduktion. Detta projekt fortsätter under 2010. Ett samarbete med övriga nordiska länder och Nederländerna avseende gemensamma processmodeller och tänkbare gemensamma lösningar har genomförts.

4.4.2.4 Säkerhetsområdet

Säkerhetsorganisationens resurser har under 2009 fortsatt varit ansträngda, dels på grund av att säkerhetschefen (ÖD) tjänstgjort som t.f. GD i stort sett hela året, dels beroende på engage-

mang i implementeringen av ett nytt driftavtal. Detta har sammantaget medfört en sänkt ambitionsnivå i genomförandet av förbättringsåtgärder jämfört med den verksamhetsplanering som legat till grund.

En utredning om framtida säkerhetsorganisation har slutförts och avrapporterats. Utifrån utredningens rapportförslag har beslut tagits om och bemanning genomförts av en ny säkerhetsorganisation. Den nya organisationen trädde i kraft den 1 juli.

Under det första halvåret genomfördes installation av en ny standardiserad pc-plattform baserad på Windows XP. Den nya plattformen medger central fjärrmässig administration av användarnas pc och installation av programvaror över nätverket. Efter genomfört projekt är cirka 80 procent av myndighetens användare inte längre så kallade lokal administratör över disponerad pc, vilket bedöms ge en avsevärd ökning av säkerhetsnivån på pc-området. Införandet av en standardiserad pc-plattform har också gett SCB ökade möjligheter att kontrollera installerade licensierade programvaror.

Inom ramen för IKT-avtalet (IT- och kommunikationsteknologi) med Logica som gäller från den 1 juli 2009 har ett successivt införande av driftrutiner enligt ITIL (IT Infrastructure Library, en standard för processororienterad IT-drift) påbörjats. ITIL innebär inledningsvis att alla förändringar i IKT-infrastrukturen ska genomföras kontrollerat i syfte att uppnå så stabil driftmiljö som möjligt för statistikproduktionsystemen.

SCB och Logica ingår i och med det nya avtalet i en gemensam förvaltningsorganisation för IKT-infrastrukturen omfattande så kallade förvaltningsgrupper med ansvar för IKT-infrastrukturens delområden. En av dessa grupper benämns

Förvaltningsgrupp säkerhet vilken övertagit de operativa uppgifterna vad gäller IT-säkerhet från den tidigare *Säkerhetsgruppen*.

Under året har webbapplikationer för insamling och publicering testats utifrån ett säkerhetsperspektiv. Under mars månad genomfördes ett så kallade penetrationstest mot ett tiotal utpekade applikationer med höga tillgänglighets- och/eller sekretesskrav. Efter slutförda tester kunde konstateras att förekomsten av generella applikationsrelaterade brister (säkerhetsluckor) var jämnt förekommande i de testade applikationerna. I syfte att klarlägga läget för samtliga produktanknutna webbapplikationer genomfördes under november/december ett kompletterande tekniskt test av återstående applikationer. Denna andra testomgång avrapporterades i slutet av december och berörda IT-ansvariga informerades direkt om förekommande kritiska problem kring de applikationer där dessa förekom. Övriga avrapporterade brister inplaneras för åtgärdande i prioritetsordning.

SCB har genomfört ett antal riskanalyser av prioriterade statistikprodukter. Riskanalyserna ligger till grund för kontinuitetsplaner. I anslutning till denna ansats har SCB fått möjligheten att utveckla och inleda fas 1 i etableringen av en organisationsintern generell metod för riskanalyser. Den metoden kommer att användas i fortsatt arbete för att implementera Förordningen om intern styrning och kontroll (FISK).

I slutet av 2009 upphandlades stöd för analys av den interna behörighetshandlingen i syfte att få upplevd problembild konkretiserad samt ett inriktningsförslag för det fortsatta förbättringsarbetet inom delområdet. Projektet löper in i kommande verksamhetsår och beräknas kunna avrapporteras i februari 2010.

4.5 Internationellt statistiskt samarbete

Internationellt samarbete avseende statistikens inriktning och omfattning sker framför allt inom det europeiska statistiksystemet (ESS), med EU:s statistikmyndighet Eurostat som samordnare. Därutöver sker samarbete med flera FN-organ, OECD, de nordiska statistikbyråerna samt bilateralt mellan SCB och andra länders statistikbyråer. Förutom omfattande kontakter med andra medlemsstater i EU i samband med ordförandeskapet, samt besök i anslutning till tjänsteexporten, har SCB arrangerat besök från bland annat Korea och Nederländerna. Utöver detta sker en omfattande benchmarking mellan ämnesexperter inom olika områden i form av seminarier, workshops och konferenser. SCB har ett samordningsansvar för Sveriges officiella statistik vilket bland annat innebär ett ansvar för att löpande informera och samråda med andra berörda statistikansvariga myndigheter (SAM) inför internationella möten. SCB administrerar också det svenska deltagandet i de cirka 150 statistiska arbetsgrupper som är knutna till Eurostat. SCB deltar själv i ett drygt hundratal av dessa arbetsgrupper. Vidare deltar SCB i ett tjugofemtal OECD- och FN-arbetsgrupper inom statistikområdet. Samarbete sker också via de 45 statistiska kontaktnät som finns etablerade inom det nordiska statistiska samarbetet. Det totala antalet utlandsresor var i stort sett oförändrat under 2009 jämfört med året innan. Drygt 720 resor genomfördes, varav över 350 utgjordes av EU-resor och närmare 120 av resor till nordiska möten. I denna siffra är inte utlandsresor inom ramen för SCB:s tjänsteexport medräknade.

4.5.1 Ordförandeskapet i EU

Sverige har varit ordförande i rådets arbetsgrupp för statistik under andra hälften av 2009. För SCB:s del innebar det att överdirektören utsågs av regeringen till ordförande med uppdrag att leda arbetet i rådet. Ett ordförandeteam bildades för att ansvara för genomförandet av ordförandeskapet. Förutom ordföranden bestod teamet av en verksjurist utsedd till vice ordförande i arbetsgruppen, samt tre medarbetare från Internationella sekretariatet på SCB.

Ett intensivt förberedelsearbete pågick under första halvåret 2009. Detta innefattade kontakter och möten med representanter för EU-institutioner såsom rådet, parlamentet och kommissionen. Informationsinhämtning skedde dessutom från tidigare ordförandeskap. Förberedelsearbetet innebar också ett nära samarbete med Finansdepartementet. Ordförandeskapets

webbplats för rådets statistiska arbetsgrupp byggdes upp. Information om ordförandeskapet spreds dessutom genom seminarier, material på SCB:s intranät och SCB:s webbplats samt i tidningen *Källa:SCB*.

Arbetsinsatsen under den svenska ordförandeperioden blev dock mindre än förväntat. Detta berodde på att endast tre öppna rättsakter togs över efter tidigare ordförandeskap. Samtliga hade kommit långt i bearbetningsprocessen och endast visst avslutande arbete återstod för det svenska ordförandeskapet. Kommissionen lade inte fram några nya förslag under perioden. Inga möten hölls således i rådets arbetsgrupp för statistik. Under ordförandeskapet genomfördes den internationella konferensen *Modernisation of Statistics Production* i Stockholm som samlade cirka 150 deltagare.

4.5.2 Rättsakter antagna av EU under året

Den 1 april 2009 trädde Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk statistik i kraft. Den nya statistiklagen innebär en bättre balans i styrkeförhållandena mellan medlemsstaterna och Eurostat. Eurostat har samtidigt blivit något ytterligare självständigt i förhållande till Kommissionen. ESSC (European Statistical System Committee), där samtliga chefer för de nationella statistikbyråerna är medlemmar, har fått en tydligare roll och ett större inflytande över den europeiska statistiken, som är benämningen på EU:s officiella statistik. Lagen förstärker även statusen för Code of Practice och förändrar vissa sekretessregler.

Förutom ovan nämnda statistikförordning har under året rättsakter med följande innehåll beslutats av rådet och Europaparlamentet:

Gemenskapsstatistik över varuhandeln mellan medlemsstaterna, gemenskapsstatistik rörande utrikeshandel med tredjeländer, skördestatistik, Europeiska centralbankens insamling av statistiska uppgifter, gemenskapsstatistik om informationssamhället samt om statistik över växtskyddsmedel.

Utöver detta antogs ett antal av kommissionens rättsakter. I huvudsak avser dessa genomförandebefogenheter av Europaparlamentets och rådets rättsakter. De behandlas på verkschefsmötet ESSC som är genomförandekommittén inom statistikområdet. Under 2009 har bland annat rättsakter antagits gällande: statistik över vägtransporter, program för ad-hoc moduler för AKU, specifikation av ad-hoc modulen för sysselsättning bland funktionshindrade inom AKU, bestämmande av vissa kategorier gällande migrationsstatistiken, tekniska specifikationer inom census, 2010 års

arbetsprogram för modernisering av företags- och handelsstatistiken samt om kvalitetsrapporter gällande statistik för utländska dotterbolag.

4.5.3 Övrigt EU-samarbete

Under året fortsatte arbetet med att förbättra styrningen och underlätta prioriteringar inom det europeiska statistiksystemet.

Det europeiska rådgivande organet för statistikstyrning (ESGAB) presenterade sin första årsrapport om Eurostats och det europeiska statistiksystemets genomförande av uppförandekoden för europeisk statistik. Organet konstaterar att tydliga framsteg har gjorts gällande efterlevnaden av koden och att ungefär en tredjedel av förbättringsåtgärderna har genomförts.

Koden består av 15 principer om bland annat statistikens självständighet, kvalitet, resurser, uppgiftslämnande m.m. och gäller för både medlemsstaternas statistikmyndigheter och Eurostat.

Ett annat dokument som diskuterats inom det internationella statistiksamarbetet under året är den så kallade Stiglitz-rapporten. Den handlar om hur man bättre ska kunna mäta ekonomisk utveckling och sociala framsteg. Syftet med rapporten är att klarlägga vilka begränsningar BNP-måttet har vad gäller att mäta ekonomisk och social utveckling samt att hitta kompletterande indikatorer för att mäta medborgarnas välbefinnande och dess varaktighet. Man sammankopplar miljöstatistik med statistik inom det ekonomiska och sociala området. Kommissionen presenterade dessutom under hösten ett meddelande om modernisering av produktionsmetoderna för den europeiska statistiken. Syftet är att effektivisera produktionen, minska uppgiftslämnarbördan och att underlätta insamling av uppgifter om företagsdata med flera dimensioner, till exempel globaliseringen och klimatförändringar.

SCB deltog i *DGINS-konferensen* i slutet av september 2009. Detta är generaldirektörernas konferens där man väljer ut ett par ämnen av särskild vikt för fördjupad diskussion. I år var det ena ämnet den officiella migrationsstatistiken. En deklaration om migrationsstatistik antogs som resultat av konferensen. Det andra ämnet var organisatoriska frågor gällande styrningen av och prioriteringar inom det europeiska statistiksystemet. ESSC har under flera år bedrivit ett utvecklingsarbete gällande dessa frågor. Det har utmynnat i ett dokument kallat *Hague Action Plan*. Planen innehåller närmare 60

olika delaktiviteter inom prioriterade utvecklingsområden inom ESS såsom organisationsstruktur, planering, kommunikation och samarbete och den identifierar dessutom framtida statistiska utmaningar. Det framgår också vilken instans som är ansvarig för att driva arbetet, till exempel Eurostat eller statistikbyråerna, samt hur långt man kommit i dagsläget. Planen kommer att följas upp regelbundet. Som en del av planen ingick att Directors Groups skulle få ett större strategiskt ansvar för prioriteringar och planering inom ESS och för att samordna arbetet i de expertgrupper som finns inom respektive område. På *DGINS-konferensen* togs också ett beslut om detta.

För anpassningar, viss försöksverksamhet och utveckling har bidrag erhållits från EU under året med cirka 7,2 mnkr. Under 2009 har EU, precis som tidigare, mest bidragit till den ekonomiska statistiken samt statistik om levnadsförhållanden, arbetsmarknad och nationalräkenskaper.

En studieresa anordnades för ett tjugotal deltagare från olika statistikansvariga myndigheter våren 2009. Eurostat, Europaparlamentet, Europeiska Kommissionen och Sveriges Representation vid EU besöktes. I samband med resan arrangerades utbildningsseminarier om grundläggande EU-kunskaper på statistikområdet, öppet för alla anställda på SCB och andra SAM.

På den årliga konferensen i november om den officiella statistiken, *ROS-konferensen*, presenterade Internationella sekretariatet samordningsfrågor ur ett internationellt perspektiv. Vikten av att föra fram en gemensam linje på samtliga nivåer i EU-samarbetet, från expertgruppsnivå till regeringskanslinivå, betonades.

I samband med att den andra utgåvan av handboken för internationella möten färdigställdes hölls i slutet av året ett internt utbildningsseminarium på temat deltagande i internationella möten.

4.5.4 Övrigt internationellt samarbete

En viktig del av det nordiska samarbetet är de 45 statistiska kontaktnät som finns etablerade. Representanter från SCB ingår för närvarande i 44 kontaktnät. Under 2009 var representanter från SCB ordförande i 11 av dessa. På det årliga nordiska chefsmötet i Helsingfors i september behandlades frågor om globaliseringsstatistik, kvalitetssystem och resultatindikatorer samt samordning av den sociala statistiken.

Internationellt samarbete

	2007	2008	2009
Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet	31	35	35
Totalt antal EU-rättsakter inom statistikområdet	336	371	406
Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet	150	150	158
Antal EU-arbetsgrupper med deltagande från SCB	118	125	110
Antal utlandsresor varav EU-resor	798 352	726 374	724 353
<i>Tjänsteexporten</i>			
Antal utlandsstationerade långtidskonsulter	16	18	18
Antal korttidsuppdrag	375	375	365
Antal mottagna studiebesök	35	30	30

På OECD:s statistikavdelnings årliga möte, Committee on Statistics (CSTAT), där SCB:s generaldirektör är Sveriges representant, behandlades bland annat frågor om miljöräkenskaper och Stiglitz-kommissionens rapport *Measuring economic performance and social progress*. SCB deltog även i ett extrainsatt CSTAT-möte i oktober som behandlade granskningen av ansökarländerna Sloveniens, Estlands, Chiles och Israels statistiksystem. I oktober anordnade OECD *The 3rd World Forum on*

Statistics, Knowledge and Policy i Busan, Korea, på vilket SCB också var representerat. Temat för konferensen var *Charting Progress, Building Visions, Improving Life*. En av huvudpersonerna var professor Joseph Stiglitz som talade om rekommendationerna i Stiglitz-kommissionens rapport.

Inom FN-samarbetet deltog SCB på de årliga konferenserna *Statistical Commission (UNSC)* som anordnas av FN:s statistikavdelning (UNSD) samt *Conference of European Statisticians (UNCES)* som anordnas av UNECE:s (Economic Commission for Europe) statistikavdelning. På UNSC behandlades och godkändes bland annat den nya *System of National Accounts (SNA 2008)*. På UNCES anordnades två seminarier, det ena på temat *Balancing principals of professional autonomy and accountability with the mandate to produce policy relevant data* och det andra på temat *Strategic issues in business statistics*. Sverige bidrog med presentation och underlagspapper till båda seminarierna.

Under året har SCB haft en ledande roll i arbetet med utvecklingen av en reviderad europeisk yrkesnomenklatur, ISCO 08. Arbetet har drivits både nationellt och internationellt inom ramen för ILO med deltagande i den *Technical Expert Group* som finns för detta arbete.

4.6 Samordning av den officiella statistiken

Samordning av den officiella statistiken ska stärka det svenska statistiska systemet och öka användbarheten av den officiella statistiken.

Inriktningen under året har varit fokus på mer enhetlig publicering, kvalitetssäkring och minskade uppgiftslämnarkostnader; se också rapporten Sveriges officiella statistik.

Arbetet har under 2009 präglats av omfattande förändringar. Sekretariatet har fått en ny bemaning, flera myndigheter har nya kontaktpersoner och även Rådet för den officiella statistiken har fått nya ledamöter i samband med ombildning av myndigheter och byte av generaldirektörer för de i rådet ingående myndigheterna. I arbetsgrupperna har arbetet fokuserat på en mer enhetlig publicering, kvalitetssäkring av statistiken, minskade uppgiftslämnarkostnader, erfarenhetsutbyte inom juridikområdet och kartläggning av myndigheternas register för ökad samordning mellan myndigheterna.

År 2009 var Sveriges officiella statistik indelad i 22 ämnesområden, 107 statistikområden och 347 statistikprodukter. Det var 91 statistikprodukter som reglerades av EU-förordningar, främst inom områdena ekonomisk statistik och jordbruk. Ansvaret för statistiken var fördelat på 25 statistikansvariga myndigheter.

Kostnaden för den officiella statistiken i Sverige beräknas ha uppgått till 828 mnkr 2009. Det var 721 årspersoner inom myndigheterna som arbetar med att ta fram den officiella statistiken.

En beskrivning av statistiken (BAS) ska finnas för alla statistikprodukter. En aktuell BAS fanns för 60 procent av de statistikprodukter som offentliggjordes under 2009. Antalet produkter som inte hade någon BAS alls var 7 procent i slutet av 2009.

Under 2009 var framställningstiden för månadsstatistiken 5,3 veckor i genomsnitt, att jämföra med 5,8 och 4,9 veckor för respektive 2008 och 2007. För kvartalsstatistiken var framställningstiden 9,0 veckor i genomsnitt år 2009. Motsvarande uppgifter för 2008 och 2007 var 9,1 respektive 8,5 veckor.

Punktligheten i årsstatistiken, 80 procent, var något förbättrad jämfört med 2007 och 2008 då 79 procent av statistiken offentliggjordes i tid. Vad gäller månadsstatistiken minskade punktligheten 2009 med en procentenhet jämfört med

2007 och 2008 till 98 procents publicering enligt plan. Även kvartalspubliceringens punktlighet försämrades från 94 till 92 procent från 2008 till 2009.

Total kostnad för uppgiftslämnandet för företag, organisationer, kommuner, landsting och myndigheter har för 2009 beräknats till 594 mnkr¹. Tidsåtgången hos företag och organisationer har minskat med 77 000 timmar. Tidsåtgången hos kommuner och landsting har minskat med drygt 3 000 timmar.

SCB har 2009 liksom tidigare år fått uppdraget att redovisa den officiella statistiken könsuppdelning enligt 14 § i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Resultatet från årets uppföljning visar i stort sett detsamma som för 2008. Andelen produkter med könsuppdelad statistik varierar något mellan åren samtidigt som exakta jämförelser inte kan göras. Det senare beror dels på att det inte är samma produkter som granskats (några har fallit bort och andra har tillkommit), dels på att produkternas publicering varierar något mellan åren (särskilda teman etc.). Resultaten från årets uppföljning visar att det fortfarande finns redovisningar utan könsuppdelning.

Samordning av den officiella statistiken, mnkr

	2007	2008	2009
Nettokostnader på anslaget avseende samordning av den officiella statistiken	2,9	2,6	2,0

Anm.: Intäkter redovisas i tabellen över anslagsverksamhetens intäkter på sid. 14.

1) I redovisningen ingår endast officiell statistik, vilket innebär att antalet timmar är lägre i jämförelse med SCB:s egen årsredovisning, där även all icke officiell anslagsfinansierad statistik ingår vilken står för cirka 50 000 timmar. Övriga statistikansvariga myndigheter redovisar sammanlagt cirka 10 000 timmar till den officiella statistiken.

Kundnöjdhet

Enligt leveransuppföljningen

Faktor	2007	2008	2009 ¹	2009 ²
Nöjdhet	8,5	8,6	8,4	5,9
Tempo	8,2	8,4	7,9	5,7
Service	8,8	8,9	8,9	6,2
Punktlighet	8,9	8,9	8,9	5,9
Innehåll	8,6	8,6	8,5	6,0
Lättförståelighet	8,3	8,3	8,5	5,9
Användbarhet	8,8	8,8	8,8	6,1
Prisvärdhet	7,5	7,3	7,2	5,0
Antal svar med totalbetyg 3 eller lägre				6
Antal svar	458	508	130	234

1) Pappersenkät med skala 1-10, januari-april 2009.

2) Webbenkät med skala 1-7 istället för 1-10, april-december 2009.

5. Kunder

I SCB:s förbättringsarbete ingår att i undersökningar mäta olika grupperns uppfattning om SCB och utbudet av tjänster. Den bild som kommer från kunder, uppgiftslämnare och allmänhet ger förslag till förbättringar. SCB kan sedan agera i syfte att förbättra verksamheten och öka den positiva bilden till kommande mätningar.

5.1 Kundnöjdhet

SCB ska enligt regleringsbrevet redovisa kundnöjdhet i den avgiftsfinansierade verksamheten. Sedan 1996 genomför SCB en kontinuerlig studie när det gäller leveransuppföljningar och en Nöjd-kundindex studie (NKI) som normalt genomförs vartannat år. År 2008 införde SCB kundsegmentsansvariga som samlar arbetet inom SCB riktat mot vissa av de största kunderna med mest komplexa behov. Man genomför bland annat kundbesök hos dessa och det som framkommer vid mötena ingår också som underlag för att förbättra kundarbetet. Förkortade handlägnings- och leveranstider samt förbättrad dokumentation är önskemål som har framförts.

Leveransuppföljningen är i första hand till för att utgöra underlag för förbättringar av enskilda produkter och tjänster. Summan av resultaten ger indikationer på kvaliteten i SCB:s tjänster i stort. Kunden får en chans att snabbt delge SCB sin syn på hur det aktuella uppdraget har utförts. Eventuella kundklagomål kan också åtgärdas omgående.

Under 2009 gjordes upplägget för leveransuppföljningen om och genomförs nu med hjälp av webbenkät. Samtidigt ändrades svarsalternativen från en tio- till en sjugradig skala. Svaren är därmed inte jämförbara, men har under tidigare år rört sig mycket lite, högst 0,2 enheter för samtliga faktorer under 2002-2008. Svarsfrekvensen har sjunkit i och med denna process och låg under andra halvåret på cirka 33 procent, av 635 utskickade webbenkäter.

Uppdragen får genomgående bra betyg. Medelbetyget på den sjugradiga skalan var 5,9 på uppdraget totalt. En tredjedel av dem som svarat hade gett högsta betyg (7) till uppdraget totalt. De faktorer som betygssätts är tempo, service, punktlighet, innehåll, lättförståelighet, användbarhet och prisvärdhet.

Uppdrag som får betyg 1-3 på någon aspekt (utom prisvärdhet) följs upp. Under april-december 2009 uppgav sex kunder ett totalbetyg som var 3 eller lägre.

Under hösten 2009 genomförde SCB, med hjälp av en konsultbyrå, en *kvalitativ* kundundersökning utifrån NKI-undersökningens urvalsram (en jämfört med 2008 begränsad NKI-studie). Cirka 30 kunder intervjuades. Ett av de viktigaste resultaten var att uppdragsgivarna upplever SCB som en mycket trovärdig och pålitlig leverantör som har god kompetens inom sin kärnverksamhet, dvs. statistikområdet. Det andra viktiga resultatet var att SCB:s kontaktperson har stor betydelse för hur uppdragsgivarna uppfattar SCB.

Våren 2009 ingick SCB i ISI Wissings mätning av journalisters förtroende för olika myndigheter. Resultatet visade att förtroendet och anseendet för SCB var mycket stort bland journalister. SCB låg totalt sett bäst till av alla myndigheter som ingick i undersökningen.

5.2 Allmänhetens förtroende

Det är av största vikt att allmänheten har ett högt förtroende för SCB, eftersom de är både användare och uppgiftslämnare. Individundersökningarna bygger på frivilligt deltagande och ett högt förtroende ökar viljan att delta i SCB:s undersökningar. Detta leder i sin tur till att kostnaderna för bortfallsuppföljningar kan hållas på en rimlig nivå. SCB har under 25 år genomfört regelbundna mätningar vartannat år i syfte att följa allmänhetens inställning till SCB och statistik.

Enligt mätning genomförd 2008 är den allmänna inställningen till SCB positiv. I sammanhanget måste emellertid bortfallet på 47 procent i nämnda undersökning beaktas. Under 2000-talet finns dock en positiv trend och andelen mycket positiva har mer än fördubblats, från 6 till 14 procent. Endast två procent av befolkningen är ganska eller mycket negativ till SCB. I allmänhetens ögon är SCB mest känd för att ta fram uppgifter om befolkningsutveckling och sysselsättning. Många tror att det är andra institutioner än SCB som producerar bruttonationalprodukten (BNP) och konsumentprisindex (KPI). Det är svårt att påverka detta, men att påpeka när källan utelämnas i media är en väg. SCB har också påbörjat arbete inom sociala media för att där synliggöra varumärket mer.

Ungefär 70 procent av befolkningen anser det viktigt att kunna jämföra statistik mellan olika länder. SCB ingår i ett samarbete med Eurostat för att förbättra presentationen av europeisk statistik.

5.3 Nämnder och råd

SCB ska samråda med viktiga användare innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs.

SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges Kommuner och Landsting inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Dessutom har samråd inom ramen för programråden skett.

SCB:s Vetenskapliga råd har under 2009 haft två sammanträden. Vid sammanträdena finns två stående programpunkter: aktuella frågor i SCB:s verksamhet samt uppföljning av de rekommendationer som rådet utfärdat vid föregående sammanträde. Ämnen som därutöver har tagits upp under året har varit generella verktyg för effektiv granskning, samordning och fortsatt utveckling av registerbaserad statistik med speciellt fokus på metodfrågor, det socialstatistiska systemet ENAR och dess metodologiska förutsättningar samt det systematiska förbättringsarbetet på SCB.

Nämnden för konsumentprisindex (KPI-nämnden) har under året haft fyra sammanträden, där arbetet främst har fokuserat på att genomföra förbättringar av egnahemsposten för vilken alternativa lösningar har diskuterats. Under årets sista sammanträde togs beslut om en förbättrad utformning av kapitalstocksberäkningen i index avseende räntekostnader inom egnahemsposten. Den nya metoden införs från och med indexberäkningarna för januari 2010. Nämnden har under året även beslutat om en mindre metodjustering för hyresundersökningen, samt bland annat diskuterat arbetet med kvalitetssäkring vid enheten för prisstatistik.

SCB beslutade 2008 att utöka nämnden för nationalräkenskaper (NR) till att även omfatta arbetskraftsundersökningarna (AKU). NR-AKU-nämnden ska handlägga metodfrågor avseende NR respektive AKU och behandla frågor av principiell natur rörande tillämpningen av de grunder som gäller för NR och AKU samt främja en utveckling av metoderna. Grunderna för NR respektive AKU beskrivs i internationella manualer och förordningar beslutade inom FN och EU. Nämnden är rådgivande. Under 2009 hölls ett möte i nämnden som behandlade säsongrensningsspörsmål i nationalräkenskaperna, främst outlierproblematiken, samt kalenderkorrigering i AKU.

SCB har under 2009 haft nio programråd. Syftet med programråden är att de ska utgöra ett system med organiserade användarkontakter för att löpande få kunskap om nya och förändrade statistikbehov och för att få förankring för förändringar i statistiken hos viktiga användare. Programråden bildar dessutom ett nätverk för information, varigenom SCB får spridning och respons på idéer och planer. Programråden har under året haft en aktiv roll i frågor kring prioritering och inriktning. De har också varit en viktig kanal för att föra fram särskilda synpunkter och genomföra uppföljning av SCB:s verksamhet.

Programråden har externa ordföranden och består av 8–14 användarrepresentanter. Ordföranden representerar en av huvudanvändarna eller är en person med god insikt i den sektor som statistiken avser.

Då förordnanden för programråden gick ut 2009-12-31 genomfördes en utvärdering av verksamheten hösten 2009. En enkät skickades ut till ledamöterna och berörda chefer inom SCB. Utvärderingen visade på att programråden fyller en viktig funktion och att ledamöterna bidrar med ett användarperspektiv på SCB:s verksamhet.

Under 2009 fanns programråd inom statistikområden för:

- arbetsmarknadsstatistik
- befolkning, demografi och utbildning
- demokratistatistik
- ekonomisk statistik
- FoU-statistik
- mark- och bebyggelsestatistik
- regionalstatistik
- miljö och miljöräkenskaper
- välfärdsstatistik

Programråden har under det senaste året haft två till fyra möten vardera. Några exempel från programrådets verksamhet under året följer nedan.

Programrådet för miljö och miljöräkenskaper har tagit fram ett förslag för att utöka gödselmedelsundersökningen då behovet av jordbruksrelaterad miljöstatistik förväntas att öka.

Större urval med möjlighet till ökad regional redovisning av statistiken, samt ett samordnat urval med skördeundersökningarna önskas. Programrådet har även diskuterat behovet av materialflödesstatistik och hur den ska kunna finansieras framöver.

Inom programrådet för ekonomisk statistik har de viktigaste frågorna varit uppgiftslämnarbördan, utvecklingsprojekt inom offentlig ekonomi, långa tidsserier, översyn av kommunstatistik samt säsongrensningen inom nationalräkenskaperna.

Programrådet för demokratistatistik har under året bland annat diskuterat den pågående översynen av SCB:s partisympatiundersökning. Programrådet har framfört värdefulla synpunkter kring undersökningens upplägg och innehåll.

Programrådet för befolkning, demokrati och utbildning tillfrågades om idéer på ämnen inför framtida temarapporter på avdelningen för befolkning och välfärd. Tre förslag framkom: en studie över grupper med låg utbildning, en jämförelse mellan Sverige och övriga Europas utbildningssystem samt en longitudinell studie över hur olika grupper i samhället förhåller sig till olika transfereringssystem.

Programrådet för arbetsmarknadsstatistik har bland annat diskuterat arbetsmarknadsstatistiken med utvidgningen av AKU och tillstyrkt SCB:s prioriteringar till förmån för AKU-satsningarna. Man har även diskuterat regelförenklingförslagen och betonat vikten av en fortsatt hög användbarhet av statistiken.

Programrådet för statistik över mark och bebyggelse har bland annat diskuterat att minska på statistiken när det gäller outhyrda bostadslägenheter i flerbostadshus med anledning av kraven på SCB att företagens administrativa kostnader ska minska. Det innebär att undersökningen ej kommer att genomföras under 2010.

Dessutom finns ett råd för extern kommunikation där generella frågor om hur statistiken kommuniceras diskuterats. Under 2009 har databaser, nya webbplatsen, Statistisk årsbok, nya sätt att publicera, sociala media och EU-statistik stått på dagordningen.

6. Personal

Pensionsavgångarna har även under 2009 varit omfattande, vilket innebär att generationsväxlingen fortgår. Kompetensöverföring och nyrekrytering har fallit väl ut. Antalet anställda har ökat något, främst inom datainsamlingsavdelningarna beroende på utökade och nya uppdrag. Sjukfrånvaron har fortsatt att sjunka och var 2009 3,6 procent i förhållande till tillgänglig tid.

6.1 Personalfakta

Vid utgången av 2009 var 1 410 medarbetare anställda vid SCB varav 556 i Stockholm, 701 i Örebro och 153 fältintervjuare med placering runt om i landet. Ytterligare cirka 90 personer har under delar av året varit timanställda som telefonintervjuare.

Under året rekryterades 128 nya medarbetare och 88 medarbetare slutade varav närmare 70 procent på grund av pension. Det är framför allt i Stockholm som den största externa rörligheten varit. Omsättningen i Stockholm var 10 procent och i Örebro 3 procent.

Drygt en tredjedel av de som rekryterades var under 30 år. Medelåldern är dock oförändrad 47 år.

6.2 Jämställdhetsarbete

SCB har en jämställdhetsplan som gäller för 2009–2011. Uppföljning av jämställdheten kommer att göras årligen.

Ett av målen i jämställdhetsplanen är att jämn könsfördelning med minst 60/40 ska gälla i alla naturliga arbetsgrupper. Inom chefsgruppen och på handläggarnivå råder en jämn könsfördelning. Inom andra grupper som intervjuare och assistenter råder fortfarande en ojämn könsfördelning.

SCB deltog 2009 i Nyckeltalsinstitutets beräkningar av ett jämställdhetsindex (JÄMIX). SCB nådde 143 poäng av 180 möjliga i mätningen som avsåg 2008. Ju högre JÄMIX-poäng, desto bättre kan jämställdheten sägas vara inom organisationen. Medianvärdet för statliga myndigheter var 129 poäng och totalt har 176 organisationer med 484 000 anställda medverkat.

Personalnyckeltal

Den 31 dec respektive år	2007	2008	2009
Antal anställda	1 405	1 371	1 410
kvinnor	839	819	843
män	566	552	567
Årsmedeltal	2007	2008	2009
Antal anställda	1 388	1 382	1 385
kvinnor	819	822	825
män	569	560	560
varav i Stockholm	567	563	546
Kvinnor	306	309	298
Män	261	255	248
varav i Örebro	681	678	693
Kvinnor	392	392	400
Män	289	286	293
varav som fältintervjuare	140	141	146
Kvinnor	123	122	126
Män	17	19	20
Anställda i tjänst*	1 304	1 290	1 296
Kvinnor	765	765	766
Män	539	525	530
Årsarbetskrafter	1 207	1 189	1 202
Kvinnor	692	690	696
Män	515	499	506
Extern rekrytering	119	95	128
Kvinnor	73	53	77
Män	46	42	51
Avgångar	102	124	88
Kvinnor	58	75	48
Män	44	49	40
Medelålder	48	47	47
Kvinnor	48	47	47
Män	48	48	48
Medelanställningstid	16	16	16
Kvinnor	16	15	15
Män	17	17	16
Andel med minst 3 års eftergymnasial utbildning inkl. forskarutbildning, procent	60	60	61
Kvinnor	48	49	50
Män	76	76	76

*) Antal anställda exkl. tjänstlediga.

Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent

	2007	2008	2009
Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent	4,1	3,9	3,6
varav andel långtidssjuka > 60 dagar	57,9	57,0	49,2
Kvinnor	5,4	5,0	4,6
Män	2,3	2,3	2,3
Anställda – 29 år	1,3	1,5	2,0
Anställda 30 – 49 år	3,1	3,2	3,1
Anställda 50 år –	5,2	4,7	4,5

JÄMIX är en sammansättning av nio olika nyckeltal för jämställdhet där poängen för varje nyckeltal summeras till ett JÄMIX-tal. Vid beräkningen av JÄMIX utgår man från det kön som är minst representerat eller har minst andel av till exempel sysselsättningsgrad eller tillsvidareanställning.

6.3 Arbetsmiljö och hälsa

Målet enligt SCB:s arbetsmiljöpolicy är att SCB ska vara en god arbetsplats som vi är stolta över. Vi ska ha en god arbetsmiljö där alla trivs och mår bra. Målet nås bland annat genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

SCB genomför årliga kartläggningar av arbetsmiljön. Arbetsmiljön kartläggs inledningsvis på respektive enhet där riskbedömningar görs och arbetsmiljöplaner tas fram. Dessa ligger till grund för arbetet med att ta fram avdelningens arbetsmiljöplan.

Avdelningarnas redovisningar används som underlag för SCB:s centrala riskbedömning och centrala arbetsmiljöplan. Till grund för riskbedömning på SCB-nivå sammanställs också olycksfall och tillbud, en bedömning av hälso-läget, rehabiliteringsinsatser och skyddsronder.

Vartannat år genomförs en medarbetarenkät inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. I slutet av 2008 genomfördes den senaste medarbetarenkäten. Resultaten från den enkäten utmynnade i åtgärdsplaner för arbetsmiljön. De områden som stod i fokus var arbetsbelastning och stress, arbetsklimat samt hälsa och friskvård.

Under 2009 skedde stora omflyttningar i framför allt Stockholm och öppna arbetsplatser skapades för cirka 230 medarbetare. För att diskutera ett antal förhållningssätt arrangerades ett antal workshops inför omflyttningen. I januari 2009 upprättades en konsekvensbedömning/åtgärdsplan inför skapandet av öppna arbetsplatser. Resultatet av detta följs även upp i ordinarie kartläggning av arbetsmiljön.

Arbetsmiljöarbetet 2009 har bland annat omfattat utbildning för alla skyddsombud och huvudskyddsombud. Dessutom har arbetsmiljöeffekter av genomförda organisationsförändringar utvärderats av externa konsulter.

En fortsatt satsning med friskvårdsinspiratörer genomfördes under året. Deras uppgift är att sprida information om olika friskvårdssatser och skapa förändring inom det hälsofrämjande området. För medarbetarna i Stockholm och Örebro finns träningslokaler för styrketräning och gymnastik.

Sedan i höstas har SCB ett nytt datorbaserat pausprogram som ger medarbetaren möjlighet att välja personliga rörelseprogram efter individuella behov. Ett nytt stöd för chefer i rehabiliteringsarbetet har tagits fram med anledning av den nya rehabiliteringskedjan. I december erbjöds all SCB personal vaccination mot den nya influensan A(H1N1) via företagshälsovården.

6.4 Kompetensförsörjning

Kompetensutveckling gavs löpande genom utbildning, träning i jobbet och genom att delta i olika utvecklingsprojekt. Vid sidan av statistikrelaterad kompetensutveckling har lärande inom IT-området, kundorientering och kommunikation en hög prioritet. Även introduktion av nya medarbetare och kompetensöverföring mellan olika åldersgrupper har haft hög prioritet under året. SCB bedömer att de vidtagna åtgärderna när det gäller kompetensförsörjning påtagligt har bidragit till att verkets uppgifter har kunnat fullgöras i linje med uppsatta mål.

Kvalitetsarbete

SCB:s stora satsning på kvalitetsarbete har resulterat i en rad kompetensutvecklande åtgärder för chefer och andra nyckelgrupper. Särskilda kvalitetscoacher har utbildats för att ge stöd till chefer och produktansvariga i arbetet med den förestående ISO-certifieringen och annat kvalitetsarbete. Därutöver har en mindre grupp medarbetare genomgått kvalificerad utbildning i kvalitetsledning i den metodik som SCB infört.

Ledarutveckling

Nyblivna chefer och chefskandidater har genomgått en ledarutbildning, vars syfte är att säkra ett gott ledarskap för de närmast kommande åren då många chefer avgår med pension.

SCB:s chefer har genomgått kommunikations- och utbildning i kvalitets- och processstyrning under 2009.

Nya utbildningar för projektledare och projektmedlemmar lanserades och genomfördes för cirka 25 deltagare 2009.

Statistisk kompetens

År 2009 påbörjade 35 medarbetare en särskilt anpassad 30 poängs universitetsutbildning i statistik. Utbildningen är ett led i att säkerställa hög kvalitet i statistikproduktionen.

Behovet av kompetensutveckling inom statistisk metod har analyserats och en plan för utbildningsinsatser har tagits fram.

EU-statistisk kompetens

Det svenska ordförandeskapet i EU har inneburit ett intensifierat arbete i olika arbetsgrupper, vilket har bidragit till ökad kompetens som är av betydelse för utveckling av det europeiska statistiska systemet. Under 2009 ökade det svenska deltagandet i Eurostats kurser ytterligare jämfört med föregående år.

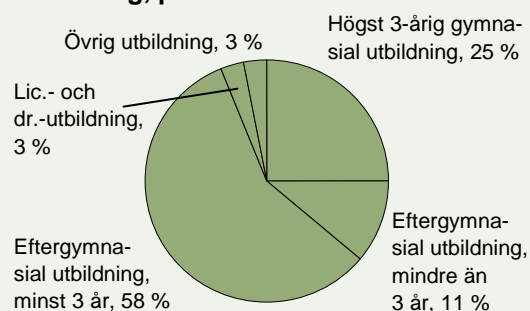
Samarbete med universitet och högskolor

SCB har medverkat vid 5 arbetsmarknadsdagar vid olika universitet och tagit emot ett 10-tal studiebesök med statistik- och ekonomistuderande från flera orter. SCB tar årligen emot ett flertal praktikanter och uppsatsskrivare från olika universitet och högskolor.

SCB:s och Örebro universitets årligen återkommande sommarskola samlade deltagare från flera världsdelar.

Kontakt med gymnasieskolan

SCB medverkade vid arbetsmarknadsdagar för gymnasieelever i Stockholm och Örebro. Syftet är att uppmuntra ungdomar att studera statistik och andra ämnen som efterfrågas av SCB.

Utbildning, procent

7. Ekonomi

SCB:s totala intäkter har under de senaste åren successivt ökat. År 2009 var dock uppdragsintäkterna i stort sett oförändrade jämfört med 2008 medan anslagsintäkterna ökade med cirka 20 mnkr eller 4,0 procent jämfört med 2008. De totala intäkterna uppgick 2009 till 1 048 mnkr, en ökning med 1,9 procent jämfört med 2008. De fördelade sig med 533 mnkr för anslagsverksamheten och 516 mnkr för uppdragsverksamheten. I företagsekonomiska termer ökade intäkterna med 24 mnkr eller 2,4 procent.

De totala kostnaderna ökade 2009 med 50,2 mnkr. Lönekostnaderna ökade med 28 mnkr eller 4,2 procent. Som andel av de totala kostnaderna fortsatte dock lönekostnaderna

även 2009 att minska något. Lönekostnadsökningen kan huvudsakligen hänföras till ett nytt löneavtal men också till en mindre ökning av antalet årsarbetskrafter. Övriga kostnader ökade med 23 mnkr, varav 8 mnkr avser IT-kostnader.

SCB:s anslag för 2009 uppgick enligt regleringsbrev tillsammans med omdisponerat anslagsbelopp till 510,6 mnkr. Därutöver disponerades 2009 5,4 mnkr för hushålls- och bostadsstatistik bestående av ingående överföringsbelopp samt enligt regeringsbeslut till SCB omdisponerat anslagsbelopp. Av dessa förbrukades 2009 2,8 mnkr.

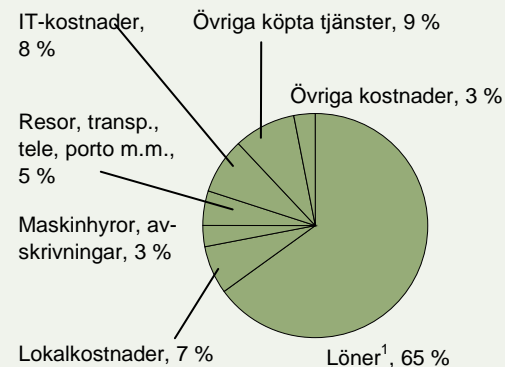
Förutom årets tilldelning enligt regleringsbrev och medel till hushålls- och bostadsstatistik disponerades ytterligare anslagsmedel på totalt 4,3 mnkr som består av till 2009 ingående överföringsbelopp minskat med indragning av överföringsbelopp avseende anslag inom utgiftsområdet hälsovård, sjukvård och social omsorg. Under 2009 belastades anslagsverksamheten med totalt 520,0 mnkr efter hänsyn till övergångseffekter av kostnadsmissig anslagsavräkning på -8,4 mnkr och minskning av till 2009 ingående semesterlöneskuld med 4,5 mnkr. I och med 2009 års utfall har SCB förbrukat allt anslagssparande under utgiftsområdet samhällsekonomi och finansförvaltning (exkl. hushålls- och bostadsstatistik) och utnyttjat 3,6 mnkr av anslagsskrediten på detta område. Efter 2009 finns framtida åtaganden för intermittenta variationer m.m. av verksamheten värderade till netto 6,4 mnkr. Här ingår 5,2 mnkr avseende intermittenta variationer – främst avseende valstatistik – som beror på att medel motsvarande en årlig genomsnittskostnad för undersökningar med intermittenta variationer ingår i anslaget samt 1,2 mnkr avseende vissa förseningar inom utbildnings- och arbetsmarknadsdepartementens utgiftsområden. Härutöver finns 25,3 mnkr i ännu ej anslagsavräknad semesterlöneskuld.

SCB:s totala ekonomiska resultat¹, mnkr

	2007	2008	2009
Intäkter ¹	958,4	1 017,9	1 041,9
Kostnader	967,7	1 008,5	1 058,6
Resultat ¹	-9,4	+9,4	-16,8

1) Intäkter och resultat enligt företagsekonomiska termer.

Kostnadsslag 2009

1) Lönekostnader och skattepliktiga ersättningar inkl. löneavgifter.

Kostnadsslag

	Mnkr			Andel, procent		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Löner ¹	643	663	691	66,4	65,8	65,3
Lokalkostnader	73	75	76	7,5	7,4	7,2
Maskinhyror, avskrivningar	28	24	28	2,9	2,4	2,6
Resor, transporter, tele, porto m.m.	54	58	54	5,6	5,8	5,1
IT-kostnader	55	73	81	5,7	7,2	7,6
Övriga köpta tjänster	88	93	95	9,1	9,2	9,0
Övriga kostnader	27	22	34	2,8	2,2	3,2
Totalkostnader	968	1008	1059	100,0	100,0	100,0

1) Lönekostnader och skattepliktiga ersättningar inkl. löneavgifter.

Uppdragsverksamhetens intäkter uppgick 2009 till 515,6 mnkr, vilket är en marginell minskning jämfört med 2008. Intäkterna från SCB:s centrala publikationsförsäljning har de senaste åren successivt minskat och uppgick 2009 till 2,5 mnkr (2,7 mnkr år 2008). Nedgången kan främst förklaras av att publikationerna numera även kan nås via webbplatsen och att vissa publikationer inte längre trycks. Tjänsteexportens intäkter ökade med närmare 10 procent jämfört med 2008 och uppgick 2009 till 83,7 mnkr.

Uppdragsverksamheten redovisar för 2009 ett underskott på 10,4 mnkr. Uppdragsverksamhetens ackumulerade överskott har därmed minskat till 17,6 mnkr, vilket motsvarar 3,4 procent av omsättningen. I resultatet för 2009 ingår ett underskott för produktionen av officiell statistik för andra statistikansvariga myndigheter med 9,7 mnkr och för övrig uppdragsverksamhet ett underskott på 3,4 mnkr, medan resultatet för tjänsteexporten är ett överskott på 2,7 mnkr. Insatserna för avdelningarnas marknadsföring uppgick till 6,6 mnkr 2009 vilket är en ökning med drygt 1 mnkr jämfört med 2008. För produktutveckling har inga insatser skett under de två senaste åren förutom sådan produktutveckling som finansierats i samarbete med kunden.

Uppdragsverksamheten bedrivs enligt principen om full kostnadstäckning på lång sikt, vilket innebär att det under enskilda år kan uppstå över- respektive underskott beroende på till exempel satsningar på utveckling av statistikprodukter och produktionsprocesser. För att utjämna resultatet över åren har SCB enligt kapitalförsörjningsförordningen möjlighet att ackumulera ett överskott i uppdragsverksamheten motsvarande upp till 10 procent av omsättningen.

Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen i bokslutet är -10,4 mnkr, vilket är detsamma som uppdragsresultatet. Efter övergång till kostnadsräkning från och med 2009 är anslagsverksamhetens intäkter och kostnader lika stora.

Uppdragsverksamhetens intäkter, kostnader och resultat, mnkr

	Ackumulerat överskott ¹		Intäkter ² 2009	Kostnader ² 2009	Över/ underskott 2009	Ack överskott t.o.m. 2009
	t.o.m. 2007	t.o.m. 2008				
Officiell statistik ³	-14,7	-15,7	126,5	136,2	-9,7	-25,3
Övriga uppdrag	31,8	39,8	305,3	308,8	-3,4	36,3
Tjänsteexport	4,7	3,9	83,7	81,0	2,7	6,7
Summa	21,8	28,0	515,6	526,0	-10,4	17,6

1) Underlag saknas för uppdelning av resultat till och med 2004 på Officiell statistik och Övriga uppdrag. Hela det ackumulerade överskottet till och med 2004 för dessa delar har därför hänförs till Övriga uppdrag.

2) Inklusivt uppdragsverksamhetens andel av gemensamma intäkter/kostnader.

3) Definierat som uppdrag åt statistikansvariga myndigheter, så kallade SAM-avtal.

Uppdragsverksamhetens utveckling, mnkr

	2007	2008	2009
Intäkter ¹	462,5	516,0	515,6
Kostnader	470,9	509,8	526,0
Resultat	-8,4	6,2	-10,4
Akkumulerat överskott	21,8	28,0	17,6
Produktutveckling	0,7	0,0	0,0
Marknadsföring ²	9,9	5,5	6,6
Antal timmar (tusental)	885	887	896

1) Inklusivt uppdragsverksamhetens andel av gemensamma intäkter.

2) Avdelningarnas marknadsföring, ej centrala insatser.

Tjänsteexportens utveckling, mnkr

	2007	2008	2009
Intäkter	67,9	76,2	83,7
Kostnader ¹	68,8	77,0	81,0
Resultat	-0,9	-0,8	2,7

1) Inklusivt andel i verksgemensam prisdifferens.

Investeringsutgifter, mnkr

	2007	2008	2009
Immateriella tillgångar	1,5	8,2	2,0
Förbättringsutgifter lokaler	0,2	0,0	1,0
Maskiner, inventarier etc.	11,4	8,3	25,5
Summa	13,1	16,6	28,5

Vid en redovisning av såväl anslagsverksamheten som uppdragsverksamheten enligt företagsekonomiska principer var resultatet för hela verksamheten 2009 ett underskott på 16,8 mnkr. I detta resultat ingick periodiserade intäkter för anslagsverksamheten motsvarande under året utförd produktion, dvs. även anslagsverksamhetens produktion är värderad utifrån färdigställandegrad. Anslagsintäkterna motsvarar med dessa beräkningsprinciper beviljat anslag justerat för tidsmässiga förskjutningar av produktionen

mellan budgetår samt övrigt planerat utnyttjande av anslagssparande. Anslagsverksamheten visade med dessa värderingsprinciper ett underskott på 6,4 mnkr för 2009.

Investeringarna i anläggningstillgångar uppgick under 2009 till 28,5 mnkr, varav 2,0 mnkr avsåg investeringar i immateriella tillgångar i form av datorprogram. Jämfört med 2008 ökade de totala investeringarna med 12,0 mnkr eller 72 procent. Framförallt berodde detta på anskaffning av inredning (11,4 mnkr) till de kontorslandskap som skapats i Stockholm som ett led i lokalförtätningen där SCB har minskat den hyrda lokalytan och därmed lokalhyran. Även en anskaffningsökning av datorer på 7,6 mnkr beror framför allt på skapandet av kontorslandskapen då de nya arbetsplatserna utrustats med bärbara datorer, men även ett visst eftersatt utbyte av datorer från tidigare år ligger bakom årets ökning.

I samband med införande av en processororienterad organisation skapades 2008 en enhetlig finansieringsmodell för den gemensamma infrastrukturella verksamheten som innebär att kostnaderna för denna verksamhet fördelas på slutprodukterna genom ett påslag per arbetad timme. Detta skedde i form av en finansieringsväxling inom sammantaget oförändrad kostnads massa från andra interna finansieringsformer som minskade helt eller delvis. Kostnaderna för den gemensamma infrastrukturen uppgick 2009 till 117,2 mnkr, vilket jämfört med 2008 är en ökning med närmare 15 mnkr.

Gemensamma så kallade OH-kostnader för central administration (centrala stabsavdelningar och SCB-övergripande verksamhet), lokaler, telefon och IT-drift samt avdelningarnas administration och utbildning, avskrivningar och vissa IT-kostnader m.m. fördelas på SCB:s slutprodukter med hjälp av påslag inkl. interna avgifter inräknade i timpriset. De gemensamma OH-kostnaderna 2009 uppgick till 362 mnkr och

dessas kostnaders andel av de totala kostnaderna var 34 procent. Detta är en ökning jämfört med motsvarande kostnader 2008 som främst kan hänföras till centrala infrastrukturella kostnader för lokaler och IT-drift, bland annat beroende på tillfälliga kostnader i samband med ombyggnationer samt byte av Windows-version.

7.1 Produktivitetsutveckling

Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år.

Produktivitetsutvecklingen för den senaste femårsperioden har varit i genomsnitt 4,2 procent per år vad gäller både arbets- och totalproduktivitet.

Ett mål som sedan 2004 har angetts i SCB:s regleringsbrev är att produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år. Liknande formuleringar fanns i tidigare regleringsbrev, men målet var då en produktivitetsoökning med i genomsnitt minst 2 procent per år. Eftersom produktivitetens utveckling kan variera kraftigt mellan enskilda år till följd av kalendereffekter och andra tillfälliga orsaker följs detta mål bäst upp genom att beräkna utvecklingen under en längre period. SCB:s bedömning är, med denna reservation, att verket har klarat av att uppfylla produktivitetmålen. Under 5-årsperioden 2005–2009 har totalproduktiviteten ökat med i genomsnitt 4,2 procent per år och för 10-årsperioden 2000–2009 är motsvarande genomsnittliga ökning 3,7 procent per år. Även arbetsproduktiviteten har under 5-årsperioden ökat med i genomsnitt 4,2 procent per år. För 2009 beräknas dock totalproduktiviteten ha ökat med endast 0,1 procent och arbetsproduktiviteten med 2,1 procent. Anledningen härtill bedöms främst vara de stora satsningar som under året skett inom kvalitetsområdet samt på utveckling av nya och standardiserade metoder och verktyg för statistikproduktionsprocessen.

Produktivitetsutveckling i anslagsverksamhet Årliga förändringar i procent

	2005	2006	2007	2008	2009
Produktionsvolym	1,5	5,5	6,8	4,1	4,8
Produktionsinsatser:					
Arbetade timmar	-2,5	2,2	1,0	-1,8	2,8
Lokaler	-4,0	0,9	5,5	-1,1	-0,2
Övriga insatser	2,1	-15,5	12,4	-8,2	15,7
Sammanvägt	-1,7	-1,5	3,3	-2,9	4,7
Produktivitet:					
Arbetsproduktivitet	4,0	3,4	5,8	5,9	2,1
Totalproduktivitet	3,3	7,0	3,5	6,9	0,1

Under 2009 har produktionsvolymen inom anslagsverksamheten ökat med 4,8 procent. Antalet arbetade timmar har ökat med 2,8 procent under 2009 och de sammanvägda insatserna har ökat med 4,7 procent.

Bland produktionsförändringarna för 2006-2009 har inräknats hela den stora satsning som avser åtgärdsplanen för ekonomisk statistik, dvs. även de delar i denna som avser kvalitetsförbättringar. Till 2009 skedde dock en överföring av 4,4 mnkr från ekonomisk statistik till beslutade utökningar inom arbetskraftsundersökningarna och transfereringsstatistiken. Vissa utökningar skedde också i åtgärdsplanen, bland annat påbörjades implementering av uppnådda resultat från förbättringsprojekten samt längre reviderade tidsserier i nationalräkenskaperna. Sammanlagt innebar förändringarna dock en nettominskning av åtgärdsplanen med 2,0 mnkr. I övrigt har under åren kvalitetsförbättringar inte inräknats i produktionsvolymberäkningarna men de har under de senaste åren varit ovanligt stora, främst till följd av ökade anslag för förbättring av den ekonomiska statistiken, ökad tillgänglighet till statistiken genom webbplatsens utveckling och anpassning av statistiken till EU:s regelverk. Under 2009 har utanför åtgärdsplanen stora insatser gjorts på bland annat kvalitetssäkring av produktionsprocesserna för KPI. De redovisade produktivitetstalen är därför underskattningar av den verkliga produktivitetens utveckling.

Skillnaderna mellan åren förklaras av ett flertal faktorer. Under 2001-2003 gjordes nyanställningar och personalstyrkan ökade successivt för att sedan minska något under 2004 och 2005, men var sedan oförändrad 2006. Under 2007-2008 minskade personalstyrkan återigen. Dock ökade personalresurserna för anslagsverksamheten 2004 samt 2006 och 2007. Under 2009 ökade både personalstyrkan totalt något och personalresurserna för anslagsverksamheten. Insatserna för IT-verksamheten ökade 2003 på grund av övergångskostnader i samband med byte av driftleverantör, men leverantörsbytet medförde för åren därefter lägre IT-kostnader. Samtidigt ökade produktionen, vilket påverkade totalproduktiviteten positivt. År 2009 ökade produktionsförändringarna mer än för 2008, men samtidigt skedde förutom en ökning av personalresurser också en stor ökning av övriga insatser, bland annat har IT-kostnaderna ökat och betydande konsultinsatser har krävts för utvecklingsarbetet. En förklaring till de ökade IT-kostnaderna är främst tillfälliga kostnader i samband med byte av Windows-version.

7.1.1 Kommentar rörande metoden för produktivetsberäkning

Den metod som har använts för att beräkna produktivitetens utveckling inom anslagsverksamheten togs fram 2001. Metoden beskrivs mer ingående i en SCB-intern promemoria. För att beräkna produktivitetens utveckling beräknas dels förändringen av produktionen, dels förändringen av produktionsinsatserna. Förändringen av produktionen i fasta priser beräknas som kostnaderna för den produktion som har tillkommit under året minskat med kostnaderna för den produktion som har upphört, ställt i relation till nivån på produktionen i utgångsåret.

Produktionsinsatserna uppdelas i arbetsinsatser, lokaler och övriga insatser. Arbetsinsatserna mäts i antal arbetade timmar. Antalet arbetade timmar avser samtliga arbetade timmar, som anställda vid SCB har utfört avseende anslagsfinansierad verksamhet, dvs. såväl direkt tid som andel av indirekt tid. För lokalerna uttrycks insatserna i kvadratmeter hyrd lokalyta. För övriga insatser uttrycks insatserna som övriga kostnader deflaterade med ett prisindex, som är en sammanvägning av konsumentprisindex och index för lönekostnad per timme i näringslivet med vikterna 0,5 och 0,5. Index för lönekostnad per timme baseras på nationalräkenskaperna och kan därför revideras och leda till att för tidigare år redovisade produktivitetstal ändras.

Arbetsproduktiviteten definieras som produktion per arbetstimme. Förändringen av arbetsproduktiviteten blir därmed lika med förändringen av produktionen minskad med förändringen av antalet arbetstimmar, båda uttryckta i procent.

Totalproduktivitetsförändringen definieras på motsvarande sätt som den procentuella förändringen av produktionen i fasta priser minskat med en vägd summa av förändringarna av de procentuella förändringarna av samtliga insatser. Insatserna uppdelas på arbete, lokaler och övriga insatser. Vikterna avser kostnadsandelar för respektive insats föregående år.

Totalproduktivitetsförändringen är ett bättre mått på produktivitetens utveckling eftersom detta mått också tar hänsyn till förändringar i andra produktionsfaktorer än arbete. Det kan vara betydelsefullt när exempelvis omfattningen av köpta konsultinsatser ökar eller minskar.

8. Finansiell redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter

		2009	2008	2007	2006	2005
Låneram (tkr):	beviljad	55 000	55 000	55 000	55 000	65 000
	utnyttjad 31 dec	36 242	33 158	40 547	53 940	42 536
Räntekontokredit (tkr):	beviljad	51 000	51 000	51 000	51 000	51 000
	max. utnyttjad	28 692	19 152	0	0	600
Räntekostnader på räntekonto (tkr):		10	18	0	0	0
Ränteintäkter på räntekonto (tkr):		114	1 222	1 724	949	696
Avgiftsintäkter (tkr):	budget	495 000	480 000	470 000	470 000	460 000
	utfall ¹	515 204	512 599	459 437	479 366	466 637
Anslagskredit (tkr):	beviljad	14 700	14 500	14 400	13 500	0
	utnyttjad ²	3 582	0	0	0	0
Utgående reservationer (tkr):		—	—	—	—	—
Anslagssparande (tkr): ³		3 777	8 578	18 412	25 588	5 533
Intecknade belopp (tkr): ⁴		—	2 333	2 698	2 128	1 120
Gjorda bemyndiganden:		—	—	—	—	—
Antal årsarbetskrafter: ⁵		1 202	1 189	1 207	1 213	1 213
Medeltal anställda i tjänst:		1 385	1 382	1 304	1 300	1 301
Driftkostnad per årsarbetskraft (tkr):		863	827	778	723	723
Årets kapitalförändring (tkr):		-10 388	19 853	-14 926	7 319	7 352
Balanserad kapitalförändring (tkr):		28 157	-13 106	1 820	-5 499	-12 851

1) Uppdragsintäkter – avgifter och bidrag i uppdragsverksamheten - samt publikationsförsäljning.

2) Utnyttjad anslagskredit med 3 582 tkr avser SCB:s ramanslag (2:1:9:1) från Finansdepartementet.

3) Utgående anslagssparande inkl. nyttjande av anslagskredit är 195 tkr.

4) Avser ej anslagsavräknad skuld för beslutade delpensioner. För 2009 är detta inte medtaget på grund av kostnadsmässig anslagsavräkning.

5) Årsarbetskrafter i genomsnitt, dvs. antal anställda exkl. tjänstlediga > tre månader x tjänstgöringsomfattning.

Resultaträkning, tkr

	Budgetåret 1 jan – 31 dec 2009	Föregående år 1 jan – 31 dec 2008
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av anslag (not 1)	523 934	503 458
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 2)	488 543	510 993
Intäkter av bidrag (not 3)	35 289	12 360
Finansiella intäkter (not 4)	471	1 516
Summa	1 048 237	1 028 327
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal (not 5)	710 827	681 843
Kostnader för lokaler (not 6)	75 782	75 360
Övriga driftkostnader (not 7)	250 948	226 335
Finansiella kostnader (not 8)	610	1 832
Avskrivningar och nedskrivningar	20 458	23 104
Summa	1 058 625	1 008 474
Verksamhetsutfall	-10 388	19 853
Årets kapitalförändring (not 9)	-10 388	19 853

Balansräkning, tkr

	2009-12-31	2008-12-31
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Balanserade utgifter för utveckling (not 10)	1 410	6 588
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar (not 11)	3 452	5 759
Summa	4 862	12 347
Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet (not 12)	695	1 190
Maskiner, inventarier, installationer m.m. (not 13)	32 637	20 953
Summa	33 332	22 143
Varulager m.m.		
Varulager och förråd (not 14)	3 496	5 843
Fordringar		
Kundfordringar (not 15)	31 981	27 580
Fordringar hos andra myndigheter (not 16)	59 786	52 026
Övriga fordringar (not 17)	1 587	1 805
Summa	93 354	81 411
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader (not 18)	22 592	31 863
Upplupna bidragsintäkter (not 19)	7 804	-654
Övriga upplupna intäkter (not 19)	37 758	65 371
Summa	68 154	96 580
Avräkning med statsverket		
Avräkning med statsverket (not 20)	32 738	-837
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgälden	6 134	37 456
Kassa, postgiro och bank	0	0
Summa	6 134	37 456
Summa tillgångar	242 070	254 943
Kapital och skulder		
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring (not 21)	28 157	-13 106
Kapitalförändring enligt resultaträkningen (not 9)	-10 388	19 853
Summa	17 769	6 747
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (not 22)	4 002	4 286
Skulder m.m.		
Lån i Riksgälden (not 23)	36 242	33 158
Skulder till andra myndigheter (not 24)	26 389	23 816
Leverantörsskulder (not 25)	30 309	50 205
Övriga skulder (not 26)	14 107	12 809
Summa	107 047	119 988
Periodavgränsningsposter		
Upplupna kostnader (not 27)	63 353	58 268
Oförbrukade bidrag (not 28)	11 655	19 746
Övriga förutbetalda intäkter (not 29)	38 244	45 908
Summa	113 252	123 922
Summa kapital och skulder	242 070	254 943

Anslagsredovisning, tkr

Utgiftsområde Anslag	Ingående över- förings- belopp	Årets till- delning en- ligt regle- ringsbrev	Omdispon- erat anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter 2009	Utgående över- förings- belopp
Utgiftsområde 02 Samhällsekonomi och finans- förvaltning							
2:1:9:1 Statistiska centralbyrån ¹	4 147	493 285			497 432	501 014	-3 582
2:1:6 Folk- och bostadsstatistik 2:1:6:3 Hushålls- och bostads- statistik ²	3 883		1 500		5 383	2 784	2 600
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg							
9:6:2 Bidrag till utveckling av socialt arbete m. m. 9:6:2:9 Statistiska undersök- ningar ³	114	6 235		-114	6 235	6 235	0
Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv							
14:1:3:2 Bidrag till PIAAC ⁴		2 748			2 748	2 107	641
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitets- forskning							
16:1:14 Utveckling av vuxen- utbildning 16:1:14:2 OECD-programmet PIAAC ⁵		1 112	327		1 439	1 103	336
16:4:5 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning 16:4:5:1 Statistiska central- byrån ⁶	107	6 900			7 007	6 806	200
Summa	8 251	510 280	1 827	-114	520 244	520 049	195
Summa avslutade anslag 16:1:15:7 PIAAC	327			-327			
Summa totalt	8 578	510 280	1 827	-441	520 244	520 049	195

1) Tilldelade medel enligt regleringsbrev från Finansdepartementet (Fi 2008/833) i december 2008 uppgick till 482 985 tkr. Enligt regleringsbrev från Finansdepartementet (Fi 2009/5639) i juni 2009 ändrades tilldelade medel till 493 285 tkr. Anslagsintäkten enligt resultaträkningen är 504 899 tkr. I summan 501 014 tkr ingår negativ övergångseffekt med - 8 376 tkr och minskning av semesterlöneskulden av semesterdagar från 2008 eller tidigare med 4 491 tkr.

2) Hela anlagssparandet fick behållas samt omdisponerat anslag enligt regleringsbrev i december 2008.

3) Tilldelade medel enligt Socialstyrelsens regleringsbrev från Socialdepartementet i december 2008. Indragningen avser ingående överföringsbelopp då inget anlagssparande får disponeras på detta anslag.

4) Tilldelade medel enligt regleringsbrev från Arbetsmarknadsdepartementet (A2008/3592/A) i december 2008.

5) Tilldelade medel enligt regleringsbrev från Utbildningsdepartementet (U2008/8481/SAM/SV) i december 2008 samt ändring i regleringsbrev (U2009/6847/SV) i december 2009.

6) Tilldelade medel enligt regleringsbrev från Utbildningsdepartementet (U2008/8481/SAM) i december 2008.

Noter

Redovisningsprinciper

SCB:s årsredovisning är upprättad enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605).

Avräkning mot anslag från och med 2009 sker det budgetår till vilket kostnaden hänförs enligt anslagsförordningen.

Bidrag från EU-kommissionen, grants, redovisas under posten bidrag i resultaträkningen.

Redovisning av anläggningstillgångar

Investeringar har enligt definition en ekonomisk livslängd på minst 3 år samt en värdegräns på 10 tkr exklusive mervärdesskatt.

Avskrivningar beräknas enligt linjär metod på tillgångarnas anskaffningsvärde och med hänsyn till bedömd ekonomisk livslängd på i regel 3 år för datorer, servrar och kontorsmaskiner. Vissa objekt har åsatts en längre avskrivningstid på 5 respektive 10 år.

Värdegränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till lägst 3 år eller till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock, som längst 10 år.

Regler för redovisning av immateriella tillgångar innebär att SCB redovisar kostnader för köpta och egenutvecklade dataprogram samt vissa utvecklingskostnader som investering. I den mån kostnad för persontid har aktiverats har personkostnaden räknats ned till standardlön, dvs. utan påslag för administration och kontorskostnader.

SCB är ansluten till Riksgäldskontorets lånemodell med lånekonto och anslagsavräkning sker genom avskrivningar.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har värderats till valutakurs per den 30 december 2009.

I posten leverantörsskulder ingår fakturor som avser leverans av vara eller utförd prestation under 2009. Fakturorna ska ha ankommit till SCB senast den 11 januari samt ha godkänts och lämnats till bokföring och utbetalning senast den 13 januari (föregående år den 14 januari).

Kundfordringar

Kundfakturor som inte har betalats med förfallodatum 31 okt 2009 eller tidigare och varit påminnda minst två gånger har tagits upp som kundförlust i bokslutet för 2009.

Lager

Under posten varulager och förråd redovisas publikationslager och profilartiklar.

Publikationslagret omfattar endast böcker, inte statistiska meddelanden och motsvarande. Lagret har värderats till försäljningspris med nedskrivning för beräknad inkurans med 60 procent. Resterande del har räknats ned med 40 procent rabatt på hälften av lagervärdet för beräknad andel som säljs till återförsäljare och skolor.

Redovisning av periodavgränsningsposter och intäktsavräkning

Under periodavgränsningsposterna redovisas periodiseringsposterna upplupen intäkt respektive förutbetalad intäkt/oförbrukat bidrag för uppdragsverksamheten. Intäktsavräkningen för uppdrag görs successivt och automatiskt med ledning av kostnadsredovisningen och för uppdrag till fast offert i proportion till färdigställandegraden. Förväntade förluster enligt rapporterade utfallsprognoser redovisas i resultatet i sin helhet medan förväntade överskott tas upp i proportion till beräknad färdigställandegrad. För uppföljning och resultatvärdering används en datorstödd rutin (RVR) i vilken behöriga användare på avdelningarna själva kan registrera utfallsprognoser som används för intäktsavräkningen av pågående fastoffertuppdrag samt avräkning under året för årskalkyluppdrag.

Principer för kostnadsfördelningar

Interna kalkylpriser för kostnadsfördelning av persontid är differentierade mellan avdelningarna. Kalkyldifferenser från internavräkning fördelas enligt utfall för respektive avdelning/resultatområde på anslags- respektive uppdragsverksamhet.

I SCB:s modell för ekonomisk styrning inräknas gemensamma kostnader för lokaler, nät drift, telefon, administration etc. i kalkylpriset för persontid för att få en rättvis fördelning av kostnaderna på slutprodukter. Anslags- respektive uppdragsfinansierad verksamhet har därför indirekt via interna kalkylpriser belastats med proportionell andel av dessa kostnader.

Kostnader för gemensam infrastruktur, processer, verktyg och metoder, har fördelats på basis av tidrapporterad tid på slutprodukter och därmed på anslags- respektive uppdragsverksamheten.

Resultaträkningen

Belopp i följande noter anges i tkr.

	2009	2008		2009	2008
Not 1			Not 6		
Anslag			Kostnad för lokaler:		
2:1:9:1 SCB:s ramanslag	504 899	487 451	– lokalhyra	62 430	64 575
2:1:6:3 Hushålls o bostadsstat.	2 784	1 909	– hyra i utlandsverksamheten	4 965	3 818
16:1:14:2 Utbildningsdepartem.	1 103	7 101	– övriga lokalkostnader	8 387	6 967
9:6:2:9 Socialdepartementet	6 235	6 253	Summa	75 782	75 360
14:1:3:2 Arbetsmarknadsdepartementet	2 107	-			
16:4:5:1 Utbildningsdepartem.	6 806	744	Not 7		
Summa	523 934	503 458	Övriga driftkostnader:		
Not 2			– IT-tjänster, avgifter dataprogram	72 811	68 377
Intäkter av avgifter och andra ersättningar:			– resekostnader exkl. traktamente	27 185	27 710
– uppdragsintäkter	483 155	503 946	– inköp av inventarier m. m.	18 556	6 677
– kopior	18	14	– övriga driftkostnader	132 396	123 571
			Summa	250 948	226 335
enligt 4§ avgiftsförordningen:			varav övriga driftkostnader	46 069	45 687
– publikationsförsäljning	4 563	4 484	avseende tjänsteexporten		
– kurs- och konferensavgifter	-216	652			
andra ersättningar			Ökningen av övriga driftkostnader mellan 2008 och 2009 beror bland annat på ökade inköp av inredningsinventarier och ökade konsultkostnader.		
– försäljning inventarier	366	170			
– fakturerad kostnadsersättning och andra ersättningar	657	1 727	Not 8		
Summa	488 543	510 993	Finansiella kostnader:		
Kurs- och konferensavgifter -216 tkr avser en korrigering av kontonummer för en bokföring från 2008.			– lån i Riksgälden till investeringar	200	1 544
			– övriga finansiella kostnader	410	288
			Summa	610	1 832
Not 3			Not 9		
Intäkter av bidrag:			Kapitalförändringen för anslagsverksamheten 2008 beror på periodavgränsningsposterna och de regler för anslagsavräkning som gällde för utgifter respektive kostnader. För 2009 hänför sig hela kapitalförändringen till uppdragsverksamheten i och med införandet av kostnadsmässig anslagsavräkning.		
– lönebidrag, anställningsstöd etc.	670	628	Anslagsavräknade utbetalningar av pensioner/avgångsvederlag (från skuld)	-	2 199
– bidrag från departement m. fl.	25 523	9 403	Ej anslagsavräknade periodposter avseende:		
– utomstatliga bidrag inkl. grants	9 096	2 329	– avtals-/delpension justering/nya beslut	-	-1 834
Summa	35 289	12 360	– förändring semesterlöneskulden	-	35
Ökade bidragsintäkter beror bland annat på ökade intäkter från EU och en större förändring på en periodpost mellan år 2008 och 2009.			– övriga upplupna kostnader och intäkter	-	13 220
			Summa periodposter	-	13 620
Not 4			Överskott i avräkningen mot statsbudgeten	-	13 620
Finansiella intäkter:			Underskott i uppdragsverksamheten	-10 388	6 233
– räntekonto i Riksgälden	114	1 222	Årets kapitalförändring	-10 388	19 853
– övriga finansiella intäkter	357	294			
Summa	471	1 516			
Not 5					
Kostnad för personal:					
– löner o skattepliktiga ersättn.	464 604	437 192			
– arbetsgivaravgifter, pensionspremier etc., avtals-/delpension	227 086	225 576			
– övriga personalkostnader	19 137	19 075			
Summa	710 827	681 843			

Balansräkningen

	2009	2008
Not 10		
Balanserade utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde:		
– ingående balans	20 025	15 860
– korr från 2008	-3 968	
– årets anskaffning	-	4 165
– avgår anskaffn.värde för årets utrangeringar	-5 248	
Summa anskaffningsvärde vid årets utgång	10 809	20 025
Beloppet -3 968 avser kostnadsföring av aktivering som gjordes under 2008.		
Avskrivningar:		
– ack. avskrivning, ing. balans	13 437	12 065
– årets avskrivning	1 210	1 372
– avgår ack.avskrivningar för årets utrangeringar	-5 248	
Summa ackumulerade avskrivningar vid årets utgång	9 399	13 437
Bokfört värde vid årets utgång därav pågående projekt	1 410	6 588
	-	3 968
Not 11		
Rättigheter och andra immateriella tillgångar: utgifter för licenser och utveckling av dataprogram.		
Anskaffningsvärde:		
– ingående balans	34 448	30 393
– årets anskaffning	1 996	4 055
– avgår anskaffningsvärde för årets utrangeringar	-811	-
Summa anskaffningsvärde vid årets utgång	35 633	34 448
Avskrivningar:		
– ack. avskrivning ing. balans	-28 689	23 573
– årets avskrivning	4 302	5 116
– avgår ack. avskrivningar för årets utrangeringar	-810	-
Summa ackumulerade avskrivningar vid årets utgång	32 181	28 689
Bokfört värde vid årets utgång	3 452	5 759
Not 12		
Förbättringsutgifter på annans fastighet – ombyggnader		
Anskaffningsvärde:		
– ingående balans	17 894	17 894
– årets förbättringsutgifter	1 058	-
Summa anskaffningsvärde vid årets utgång	18 952	17 894
Avskrivningar:		
– ack. avskrivningar, ing. balans	16 703	15 134
– årets avskrivning	1 554	1 570
Summa ackumulerade avskrivningar vid årets utgång	18 257	16 704
Bokfört värde vid årets utgång	695	1 190

	2009	2008
Not 13		
Maskiner, inventarier, installationer m.m. I posten redovisas huvudsakligen datorutrustning, men också kopiatorer, tryckeriutrustning, telefonväxel m.m.		
Anskaffningsvärde		
– ingående balans	100 286	101 749
– årets anskaffning	25 462	8 342
– avgår anskaffn.värde för årets utrangeringar och försäljningar	-28 375	-9 805
Summa anskaffningsvärde vid årets utgång	97 373	100 286
Avskrivningar		
– ack. avskrivningar, ing. balans	79 333	73 684
– årets avskrivning	13 778	15 454
– avgår ack. avskrivningar för årets utrangeringar och försäljning	-28 375	-9 805
Summa ackumulerade avskrivningar vid årets utgång	64 736	79 333
Bokfört värde vid årets utgång.	32 637	20 953
Not 14		
Varulager och förråd		
– publikationslager	3 482	5 825
– profilartiklar	14	18
Summa	3 496	5 843
Publikationslagret har minskat med 2 343 tkr eftersom mindre volym av publikationer har producerats under 2009.		
Not 15		
Kundfordringar, exklusive fordran på andra myndigheter		
– uppdragsfakturering	31 960	27 550
– publikationsförsäljning	21	30
Summa	31 981	27 580
Fordringar som nedskrivits i samband med bokslut	320	846
Not 16		
Fordringar hos andra myndigheter		
– uppdragsfakturering	47 905	36 403
– publikationsförsäljning	2	2
– ingående mervärdeskatt m. m.	11 879	16 256
– övriga fordringar myndigheter	-	-635
Summa	59 786	52 026

	2009	2008
Not 17		
Övriga fordringar		
– utsända fakturor	95	308
– tjänsteexportens medel i projekt-länder m.m.	1 437	1 403
– övrigt	55	94
Summa	1 587	1 805

Not 18		
Förutbetalda kostnader		
– hyra	14 360	16 035
– övrigt	8 232	15 828
Summa	22 592	31 863

Övriga förutbetalda kostnader har minskat mellan 2008 och 2009 beroende på att flera licensavtal har löpt ut under 2009.

Not 19		
Upplupna bidragsintäkter:		
– upplupna lönebidrag	45	88
– pågående uppdrag	7 759	-742
Summa	7 804	-654

Övriga upplupna intäkter :		
– pågående uppdrag	37 758	65 371

Upplupna bidragsintäkter för pågående uppdrag 2008 med beloppet -742 tkr är felbokfört och det ska vara 11 654 tkr och beloppet för övriga upplupna intäkter 65 371 tkr ska vara 52 974 tkr. Detta är korrigerat på 2009.

Not 20		
Avräkning med statsverket	32 738	-837
Anslag i räntebärande flöde:		
Ingående balans	-4 162	-14 213
Redovisat mot anslag	501 014	487 451
Återbetalning av anslagsmedel	15	-
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-493 285	-477 401
Saldo avseende anslag i räntebärande flöde	3 582	-4 163

I beloppet redovisat mot anslag 501 014 tkr ingår negativ övergångseffekt med - 8 376 tkr och minskning av semesterlöneskuld för semesterdagar från 2008 eller tidigare med 4 491 tkr.

Anslag i icke räntebärande flöde:		
Ingående balans	3 325	3 317
Redovisat mot anslag	19 036	16 007
Medel som betalats till icke räntebärande flöde	-18 500	-15 998
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	3 861	3 326

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	29 786	-
Årets minskning av fordran av semesterlöneskuld	-4 491	-
Saldo	25 295	-

Not 21

Balanserad kapitalförändring

	Anslag	Uppdrag	Totalt
UB 2008-12-31	-34 908	21 802	-13 106
Kapitalförändring	35 030	6 233	41 263
UB 2009-12-31	122	28 035	28 157

SCB får disponera ackumulerade överskottsmedel upp till 10 procent av omsättningen för uppdragsverksamheten. Med årets resultat uppgår det ackumulerade överskottet till 17 647 tkr motsvarande 3,4 procent (föregående år 28 035 tkr och 5,4 procent).

I kapitalförändringen 35 030 tkr ingår negativ övergångseffekt med - 8 376 tkr och semesterlöneskuld för sparade dagar 2008 eller tidigare med 29 786 tkr.

	2009	2008

Not 22

Avsättningar: skuld avseende delpensioner

Ingående avsättning	4 286	4 979
Förändring av skuld, ny + justering	2 748	3 645
Årets utbetalningar	-3 032	-4 338
Utgående avsättning	4 002	4 286

Not 23

Lån i Riksgäldskontoret till anläggningstillgångar.

Låneskuld vid årets ingång	33 158	40 547
Årets nya lån	28 880	11 302
Årets amorteringar av lån	-25 796	-18 691
Låneskuld vid årets utgång	36 242	33 158

Direktamortering av lån ingår med 21 043 11 302

Låneram (mnkr) enligt regleringsbrev	55	55

Årets amortering av lån, enligt låneansökan till Riksgäldskontoret, är på 21 043 tkr. Amorteringen för andra halvåret 2008 på 4 753 tkr betalades 2 januari 2009 och finns därmed med i 2009 års siffror.

	2009	2008
Not 24		
Skuld till andra myndigheter omfattar		
– arbetsgivaravgift, särsk. löneskatt	13 507	13 342
– pensionspremier etc.	22	-
– utgående mervärdeskatt	4 484	3 711
– leverantörsfakturor	8 376	6 763
Summa	26 389	23 816
Not 25		
Leverantörsskulder		
– ankomstregistrerade fakturor	1 566	2 278
– övriga leverantörsskulder	28 743	47 927
Summa	30 309	50 205
Not 26		
Övriga skulder		
– personalens källskatt	12 918	12 919
– övrigt	1 189	-110
Summa	14 107	12 809
Not 27		
Upplupna kostnader		
– semesterlöneskuld, löneskuld	59 525	57 541
– övriga upplupna kostnader	3 828	727
Summa	63 353	58 268

	2009	2008
Not 28		
Oförbrukade bidrag		
– inomstatliga pågående uppdrag	5 534	13 912
– utomstatliga pågående uppdrag	6 121	5 834
Summa	11 655	19 746
Förändringen av oförbrukade bidrag beror till största delen av en minskning av en periodpost för en enskild produkt mellan 2008 och 2009.		
Not 29		
Förutbetalda intäkter		
– inomstatliga pågående uppdrag	22 331	24 595
– utomstatliga pågående uppdrag	15 913	21 313
Summa	38 244	45 908

Uppgifter om ledande befattningshavare enligt 7 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

SCB:s Insynsråd	Lön ¹ arvode	Andra uppdrag ²
<i>Ordförande</i>		
Mats Wadman tf. generaldirektör till och med 2009-12-16	994 167	–
Stefan Lundgren generaldirektör från och med 2009-12-17	52 965	–
<i>Ledamöter</i>		
Jens Hedström	7 250	NNR Service AB
Cecilia Hermansson ³	–	–
Thomas Ljunglöf	7 250	–
Agneta Rönn	7 250	–
Mats Larsson	5 800	–
Anna Lilliehöök	4 350	–
Anna Kleen (till och med 2009-07-01)	2 900	–
Carl Melin (till och med 2009-07-01)	1 450	–
Joakim Hussenius (från och med 2009-07-01)	4 350	–
Christina Zedell (från och med 2009-07-01)	1 450	–
Kerstin Hallsten (från och med 2009-07-01)	2 900	–

1) Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret.

2) Uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

3) Har av sagt sig arvode.

9. Ledningsgruppen 2009

Stående från vänster: Mats Wadman, *överdirektör*, Bo Lundholm, *Ekonomi och Intern Service*, Anna Heinstedt, *GD-stab*, Anna Björk, *Datainsamling från individer och hushåll*, Torbjörn Lindström, *Personalavdelningen*, Berit Olsson, *International Consulting Office (ICO)*, Stina Andersson, *Befolkning och välfärd*, Folke Carlsson, *Utvecklingsavdelningen*, Cecilia Westström, *Kommunikationsavdelningen*, Inger Eklund, *Regioner och miljö*, Åke Bruhn, *Processavdelningen*, Monica Nelson Edberg, *Nationalräkenskaper*.

Sittande från vänster: Lars Melin, *Ekonomisk statistik*, Stefan Lundgren, *generaldirektör*, Eva Bolin, *Datainsamling från företag och organisationer*.

10. Insynsrådet 2009

Enligt SCB:s instruktion ska rådet bestå av högst nio ledamöter samt generaldirektören som är ordförande. Insynsrådet har en rådgivande funktion och ska biträda GD med råd för att verksamheten ska bedrivas effektivt och i överensstämmelse med målen för denna.

Stående från vänster: Thomas Ljunglöf, Cecilia Hermansson, Jens Hedström, Christina Zedell och Mats Larsson.

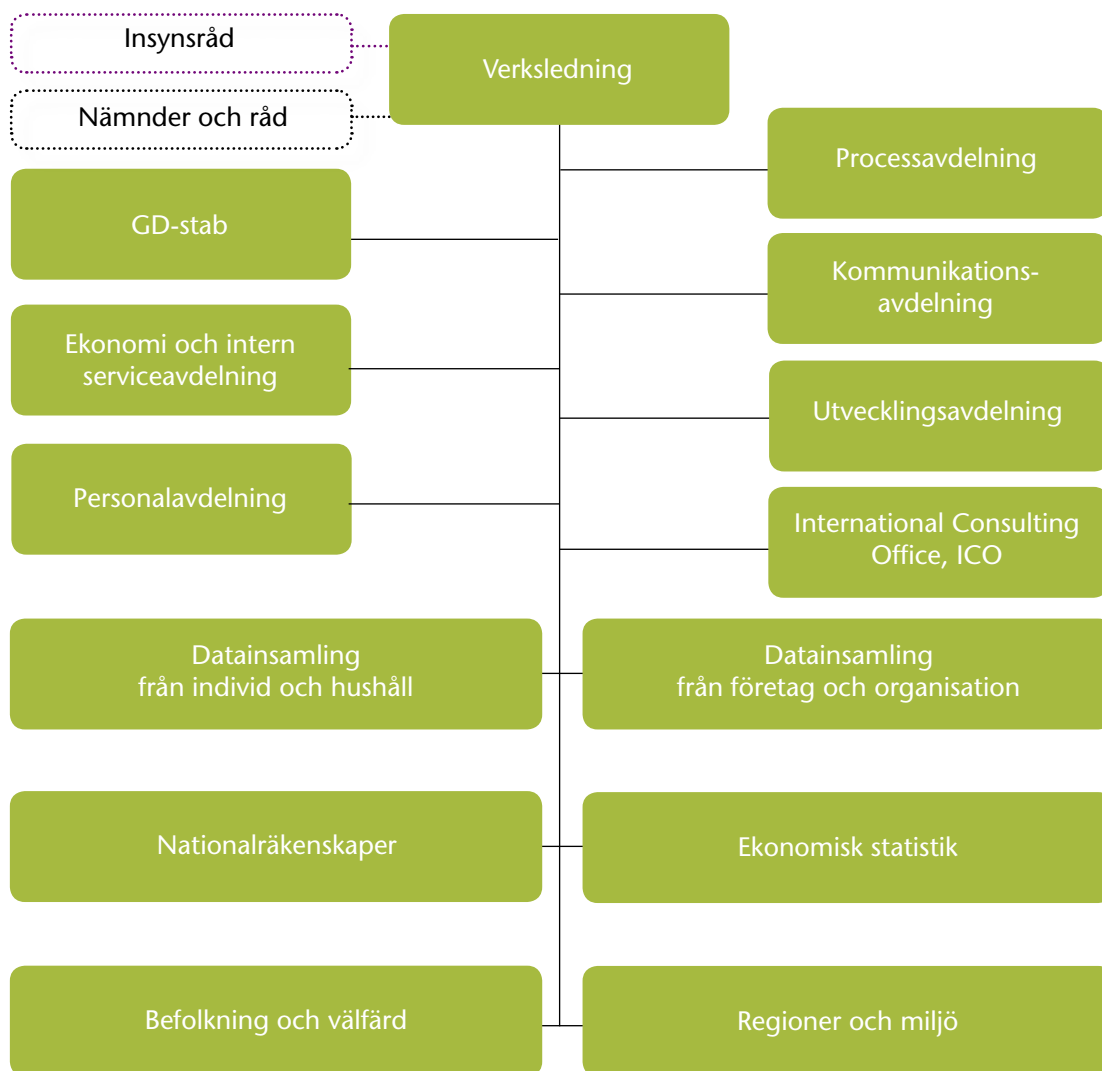
Sittande från vänster: Agneta Rönn, Stefan Lundgren och Anna Lilliehök.

På bilden saknas Joakim Hussenius och Kerstin Hallsten.

Organisation 2009

ISSN 1654-0743 (online)
ISSN 1654-0387 (print)
ISBN 978-91-618-1511-1 (print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Kundservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Customer service, phone +46 8 506 948 01